

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครู
โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชลดา เกื่อนเนาวิ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
มีนาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

613.071

๘๒๒๑๗

๙.๓

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครู
โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

บทคัดย่อ
ของ
ชลดา เกื่อนเนาว์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
มีนาคม 2548

h 267545

25 พ.ค. 2548

ชลดา เกื่อนเนาว์. (2548). การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. ปริญญาโท กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านหน่วยการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล และด้านการบริหารจัดการ.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 11 โรงเรียน จำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ต่างกันในเรื่องการเขียนพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยไม่ชัดเจน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านสาระการเรียนรู้ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ต่างกันในเรื่องการเขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านหน่วยการเรียนรู้ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ต่างกันในเรื่องไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านกระบวนการเรียนรู้ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ต่างกันในเรื่องการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน และการสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูต้องสอนหลายวิชา

5. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนรู้ ในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล และเขตต่างจังหวัด ไม่ต่างกัน

6. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านการวัดและประเมินผล ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ต่างกันในเรื่องการวัดและประเมินผลไม่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ ข้อสอบ

7. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด มีปัญหาไม่ต่างกัน

**IMPLEMENTING THE SCHOOL CURRICULUM ON HEALTH AND
PHYSICAL EDUCATION SUBJECT GROUP OF TEACHERS IN
SAINT GABRIEL FOUNDATION OF THAILAND**

**ABSTRACT
BY
CHOLADA THONNOW**

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Health Education
at Srinakharinwirot University
March 2005**

Cholada Thonnow. (2005). *Implementing the School Curriculum on Health and Physical Education Subject Group of Teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand*. Master Thesis, M.Ed. (Health Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Lt.JG Dr. Paiboon Onmung. Asst. Professor Dr. Aim – utcha Wattanaburanon.

The purpose of this research was to study problems of implementing the school curriculum on health and physical education in 7 aspects : namely : expected learning outcome, learning content, learning unit, learning process, learning media, measurement and evaluation, and administrative management.

The sample of this study consisted of 55 teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand majoring in health and physical education from 11 schools. The instrument constructed by the researcher were in the form of questionnaires and interviewing. The data were then content analysis and ordering in terms of percentages.

The results of the study were as follows :

1. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on writing knowledge, psychomotor and affective domain and aptitude were different and the expected learning outcome did not match with the learning content between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.
2. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on learning content were different in writing learning content because some teachers were without local wisdom resource and lacking of skill in writing learning content between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.
3. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on learning unit were different and lacking in integration with other education Subject Group between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.
4. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on learning process were different in selecting in appropriate learning activity for the students and in

effective teaching method since teachers have to teach too many subjects between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.

5. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on learning media were not different between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.

6. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand on measurement and evaluation were different in measurement and not matching with objective and lacking in knowledge to analyze the test paper between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.

7. The problems in implementing school curriculum on health and physical education subject group of teachers in Saint Gabriel Foundation of Thailand based on administrative management were not different between schools in the Bangkok Metropolitan areas and non - metropolitan areas.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ
พลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ของ
นางชลดา เกื่อนนาวี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

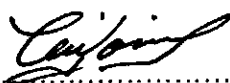
/น.ช.

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

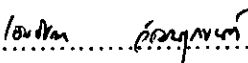
วันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

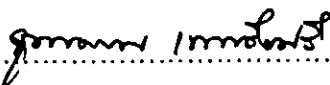
..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง)

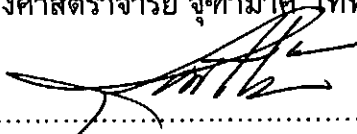
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม

(รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ เทพชัยศรี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม

(อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยการได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชฌา วัฒนบุรานนท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ จุฬามาศ เทพชัยศรี และอาจารย์บุผา ปลื้มสำราญ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยรู้สึก ทราบซึ่งในความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อคิด ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจน ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาการความรู้ให้แก่ผู้วิจัยอันมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อันประกอบด้วย อาจารย์บุผา ปลื้มสำราญ รองศาสตราจารย์วิรัช วรรณรัตน์ อาจารย์สุกัญญา งามบรรจง หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อาจารย์ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ นักวิชาการ ศึกษา 8 ว อาจารย์ประดิษฐ์ ชัยปรีชา ประธานกรรมการตรวจติดตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียน อัสสัมชัญ ที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไข แนะนำ ในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สำหรับ การวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอธิการเจ้าคณะมุสลิมนิกายสุหนี่คาเบรียลแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระฯ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมุสลิมนิกายสุหนี่คาเบรียลแห่งประเทศไทยทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม และให้ สัมภาษณ์ ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนๆ ทุกท่านที่กรุณาส่งเสริมสนับสนุนเป็นอย่างดี และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา จนการศึกษาและวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศให้แก่บิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ตลอดจนคณาจารย์ ทุกท่าน

ชลดา เกื่อนเนาว์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	9
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	17
หลักสูตรสถานศึกษา.....	35
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	37
การจัดการศึกษาคณะเซนต์คาเบรียล.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ประชากร.....	57
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย	85
วิธีดำเนินการวิจัย	85
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	85
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	100
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ หนังสือขอความอนุเคราะห์	110
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	112
ภาคผนวก ค ตาราง	136
ประวัติย่อผู้วิจัย	149

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนปี ค.ศ. ที่ก่อตั้ง / จำนวนนักเรียน – ครู ปีการศึกษา 2543.....	45
2 แสดงกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3 แสดงแสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	64
4 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้.....	65
5 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้.....	66
6 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	67
7 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้.....	69
8 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล.....	70
9 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ.....	71
10 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	73
11 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้.....	74
12 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้.....	76
13 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	78
14 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้.....	80
15 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล.....	82
16 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ.....	84
17 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	137
18 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.....	141
19 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.....	145

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของชาติโดยรวมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่เคยใช้คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ผ่านมานานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการในเรื่องที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น การจัดหลักสูตรยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิตสามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ถวัลย์ มาศจรัส. 2545 : 62) ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงได้เกิดกระแสของการปฏิรูประบบต่างๆ ขึ้นมากมาย รวมถึงการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ การปฏิรูปหลักสูตรใหม่จะเป็นการจัดระบบและเพิ่มพูนความสำคัญในบางเรื่อง มีการทดลองปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง แล้วให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเองโดยเน้นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นจุดเด่นของหลักสูตรใหม่จึงมีความหลากหลายสัมพันธ์กับวิถีชีวิตชุมชนได้เรียนรู้ชุมชนพร้อมๆ กับได้องค์ความรู้ที่เป็นสากล โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การปฏิรูปการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่นี้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (กรมวิชาการ. 2545 : 32) เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่งมีความสุข สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์โลกและสังคมได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นแนวทางซึ่งมีหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ว่าเป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ หลักสูตรต้องมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรจะต้องสามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ (กรมวิชาการ. 2544 : 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติไว้ถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา : 2542 :16) ซึ่งความมุ่งหมายนี้ส่วนหนึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล คือความต้องการด้านร่างกาย มีเป้าหมายเพื่อให้มีชีวิตรอดและมีสุขภาพดี เพราะเชื่อว่าถ้าบุคคลมีสุขภาพดีแล้วความต้องการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตจะตามมา สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นกลุ่มสาระหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดเป็นหัวข้อใหญ่ๆ สำหรับสถานศึกษานำไปพิจารณากำหนดหัวข้อย่อยและรายละเอียดประกอบกับข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาสุขภาพของผู้เรียนและชุมชน แล้วนำมาจัดสาระการเรียนรู้ รายปี/รายภาค ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศจะต้องดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 4 ในปีการศึกษา 2546 (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ. 2544) โดยยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องกำหนดเวลาเรียน รวมไปถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียนซึ่งจะมีหน่วยงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) คอยกำกับติดตามประเมินและรายงานผล เป็นกระบวนการที่เป็นกลไกหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพราะฉะนั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำและการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลอย่างถูกต้อง (มโนญ อรุณไพโรจน์. 2536 : 5)

ในสภาพความเป็นจริงมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อปัญหาในการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา จากข้อมูลการนิเทศกลุ่มโรงเรียนจำนวน 300 โรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 ถึง ปีการศึกษา 2543 (กรมพลศึกษา เขตการศึกษา 5. 2543 : 2-3) ผู้รับการนิเทศ 3,000 คน พบสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนหลายด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนอัตรากำลังครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ครูต้องรับภาระการสอนมาก ครูผู้สอนไม่ได้จบสาขาวิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษาถึงร้อยละ 60 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารหลักสูตร ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ทำให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูส่วนใหญ่ไม่มีแผนการสอน ไม่มีคู่มือครูและยังใช้หนังสือเรียนของนักเรียนเป็นเอกสารประกอบการสอน พฤติกรรมการสอนยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง สอนไม่ทันเพราะมีเนื้อหามากเกินไป การขาดแคลนสื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอนไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การวัดและประเมินผลพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคู่มือการประเมินผล วิชาพลศึกษาใช้วิธีการวัดและประเมินผลทางกีฬาเป็นหลักไม่ได้วัดผลทางพลศึกษาส่วนวิชาสุขศึกษาไม่ได้สอนโดยการปฏิบัติจริง

สภาพการณ์ในการดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในเด็กกลุ่มวัยเรียนที่ผ่านมา ยังไม่สามารถสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้ เนื่องจากผู้สอนไม่ชัดเจนเรื่องเป้าหมายของหลักสูตร คนที่สอนสุขศึกษาที่จบด้านสุขศึกษาและเข้าใจด้านสุขศึกษาและเข้าใจถึงการมีสุขภาพที่ดีมีจำนวนน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 20 ในระดับมัธยมศึกษาและไม่ถึงร้อยละ 10 ในระดับประถมศึกษา (สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. 2544 : 28) ซึ่งเป็นปัญหาหลักเบื้องต้นที่ทำให้ผู้สอนจำนวนมากไม่เข้าใจว่าจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี แม้หลักสูตรจะกำหนดเป้าหมายไว้ว่าเพื่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติหากครูผู้สอนไม่มีความรู้พื้นฐานและความเข้าใจที่ดีพอเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ก็อาจทำให้การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ไม่ประสบความสำเร็จได้

จากแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ที่กำหนดให้ครูในสถานศึกษาต้องจัดทำเนื้อหาของหลักสูตรระดับสถานศึกษาขึ้นเอง ประกอบกับข้อมูลของหน่วยงานด้านการศึกษาที่ยังมีทิศทางไม่ชัดเจนในด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ที่ยังขาดความรู้ ความชำนาญ ด้านจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เกิดความสับสนและไม่มั่นใจที่จะสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะครูจำนวนมากยังยึดติดกับรูปแบบการสอนเดิมๆ ที่ไม่ต้องเตรียมการสอนหรือเอกสารจำนวนมาก การขาดแรงจูงใจหรือแรงสนับสนุนในการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งต่อตัวครูและนักเรียน ที่ขึ้นอยู่กับ การวางแผน การวางแผน การตรวจ ติดตามคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น

โดยทั่วไปทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในภาครัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการแก้ปัญหา โดยการจัดตั้งหน่วยงานเขตการศึกษาส่วนกลางที่มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา และแบ่งโรงเรียนในพื้นที่ออกเป็นสหวิทยาเขตที่สามารถให้การสนับสนุนด้านต่างๆที่เอื้อ ประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อสถานศึกษาในพื้นที่เดียวกันและสะดวกต่อการกำกับ ติดตามและ ดูแลอย่างใกล้ชิด การกำหนดค่าตอบแทนวิทยฐานะ ก็เป็นสิ่งสนับสนุนด้านแรงจูงใจในการ ทำงาน แต่ในด้านของเอกชนที่มีวัฒนธรรมองค์กรต่างไปจากภาครัฐบาล จึงน่าจะมีปัญหาและ วิธีการแก้ไขที่ต่างไปตามบริบทขององค์กรด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชา สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนอัสสัมชัญ เขตบางรัก สังกัดการศึกษาเอกชน มีความสนใจที่จะ ศึกษาปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพล ศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ นำจิตตารมณ์ของคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยมาใช้ในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ในแนวทางเดียวกัน เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและเป็นแนวทาง ให้กับผู้เกี่ยวข้องหรือสนใจได้นำไปใช้พัฒนา ปรับปรุง การจัดทำและการใช้หลักสูตร สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ในการที่จะนำไปปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อ มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา และสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตามที่ตั้งคณาคาดหวัง ต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ทราบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่ง ประเทศไทย ซึ่งสามารถนำผลของการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำ และการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อวางรากฐาน ด้านสุขภาพให้ดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีอย่างถาวรแก่นักเรียน
3. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและปรับปรุงการ จัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยวิธีการศึกษาเอกสาร การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือข่ายนิคมชะเอมรีลแห่งประเทศไทย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในเครือข่ายนิคมชะเอมรีลแห่งประเทศไทย 11 โรงเรียน ทั้งแผนกประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 135 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายนิคมชะเอมรีลแห่งประเทศไทย จำนวน 55 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 7 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2.2 การจัดทำสาระการเรียนรู้
- 2.3 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- 2.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2.5 สื่อการเรียนรู้
- 2.6 การวัดและประเมินผล
- 2.7 การบริหารจัดการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา
หมายถึง ข้อสงสัย ขาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง
2. การจัดทำหลักสูตร
หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนของการสร้าง ปรัชญา ตกลง ดำเนินการในการจัดทำเอกสารหลักสูตร
3. การใช้หลักสูตร
หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนของการนำเอกสารหลักสูตรไปประยุกต์วิเคราะห์ เป็นเนื้อหาที่ต้องปฏิบัติ
4. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หมายถึง การที่สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่าง ๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายปีหรือรายภาค ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย
5. การจัดทำสาระการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
6. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ หมายถึง การนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม
7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการเรียนการสอนจากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่า ผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้หลังจากจบการศึกษาในแต่ละปีหรือภาคเรียน
8. สื่อการเรียนการเรียนรู้ หมายถึง การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภทที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง
9. การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน
10. การบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

11. ปัญหาการจัดทำหลักสูตร

หมายถึง สภาพที่ทำให้ครูสุศึกษาและครูพลศึกษาไม่สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำสาระการเรียนรู้ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ

12. ปัญหาการใช้หลักสูตร

หมายถึง สภาพที่ทำให้ครูสุศึกษาและครูพลศึกษา ไม่สามารถนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยด้านต่างๆ 7 ด้าน ได้แก่ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำสาระการเรียนรู้ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ

13. หลักสูตรสถานศึกษา

หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดสาระการเรียนรู้ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ในช่วงการศึกษาภาคบังคับ

14. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา

หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเรื่องสุขภาพที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน

15. ครูสุศึกษาและครูพลศึกษา

หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาสุศึกษาและพลศึกษาโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

16. โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

หมายถึง กลุ่มสถานศึกษาที่นำจิตตารมณ์ของคณะมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยไปจัดทำวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ และธรรมนูญโรงเรียน ในแนวทางเดียวกันทั้งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และในเขตต่างจังหวัด ซึ่งสังกัดการศึกษาเอกชนจำนวน 11 โรงเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และโรงเรียนที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยครูคือกลไกหลักสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดจากหลักการจัดหลักสูตรสถานศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านต่างๆ ได้แก่

1. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. การจัดทำสาระการเรียนรู้
3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้
5. สื่อการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผล
7. การบริหารจัดการ

เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรที่จะช่วยให้เห็นโครงสร้างทั้งระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 นั้น ยังไม่มีการศึกษาและวิจัยในเรื่องนี้โดยงานวิจัยปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยสรุปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรไว้ตามหัวข้อ ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. หลักสูตรสถานศึกษา
4. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
5. การจัดการศึกษาขณะเซนต์คาเบรียล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศไทย

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ทันกับสภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน เป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร แต่จะอย่างไรก็ตามในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใดก็ตามสิ่งที่จะเป็นเครื่องช่วยยึดเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรก็คือทฤษฎี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร และเนื่องจากมีหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละทฤษฎีก็ให้ทัศนะแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเอาเฉพาะทฤษฎีที่มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542 : 107) เห็นว่าทฤษฎีสัมพันธ์ต่อเนื่อง (The Association Theory) นั้นมีความหมายต่อการการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอย่างยิ่ง จึงสรุปแนวความคิดของทฤษฎีสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การตอบสนองของอินทรีย์ การเรียนรู้จะมากหรือน้อย เร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับการวางเงื่อนไขและการเสริมแรง

2. การเรียนรู้ควรเริ่มจากสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน โดยแยกเรียนทีละส่วน และไม่จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ เหล่านั้น

3. ประสบการณ์ในอดีตมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงพื้นฐานความพร้อมของผู้เรียน

4. ประสบการณ์ปัจจุบันที่ให้ผู้เรียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าประสบการณ์ในอดีต ถ้าผู้เรียนได้รับความพึงพอใจก็จะเรียนรู้ได้เร็ว

5. การเรียนรู้แบบตอบสนองต่อสิ่งเร้า เหมาะแก่การเรียนรู้ เพื่อสร้างนิสัย และทักษะเป็นอย่างๆ

หลักสูตรเป็นผลิตผลทางสังคม (Social Product) ในแต่ละช่วงเวลาแต่สังคมก็เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ดังนั้นหลักสูตรหนึ่ง ๆ ย่อมเหมาะสมกับสังคมในช่วงหนึ่งเท่านั้น สาเหตุ ที่สำคัญสองประการของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรก็คือ (1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง และ (2) ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการอันได้แก่พัฒนาการขององค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ การค้นพบความรู้ที่เป็นสาขาใหม่ ๆ รวมถึงความก้าวหน้าทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้วย สำหรับการพัฒนาหลักสูตรนั้น นักพัฒนาหลักสูตรเห็นพ้องต้องกันว่ามีได้มีความหมายเพียงการจัดหลักสูตรเท่านั้นแต่มันเป็นเรื่องของการสร้างหรือจัดทำหลักสูตรที่ครอบคลุมถึง

1) การจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ (Curriculum Instruction)

2) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเดิม (Curriculum Change) ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง วิธีการเรียนการสอนซึ่งแตกต่างไปจากหลักสูตรเดิม

3) การปรับปรุงหลักสูตร (Curriculum Improvement) ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่เดิมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นโดยไม่กระทบกระเทือนต่อการสร้างหลักสูตรเดิม

แต่ความหมายตามที่กล่าวมานี้ก็ยังเป็นการมองการพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นไปที่การสร้าง หรือจัดทำหลักสูตรเป็นสำคัญจึงทำให้ส่วนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรบางส่วน ถูกละเลยไป เพื่อให้เห็นขอบเขตของการพัฒนาหลักสูตรอย่างครอบคลุมเราควรมองการพัฒนาหลักสูตรแบบพลวัต (Dynamic) อย่างเป็นกระบวนการตั้งแต่เริ่มจัดทำไปจนถึงการปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการทางหลักสูตรสามประการคือ

1) กระบวนการสร้างหรือจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย การออกแบบหลักสูตร และการจัดทำเอกสารหลักสูตร

2) กระบวนการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

3) การประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย การประเมินเอกสารหลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

การให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการดังกล่าวจะทำให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรไม่ถูกละเลยไปและทำให้การพิจารณาหลักสูตรเห็นความเชื่อมโยงของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ

กระบวนการสร้างหรือจัดทำหลักสูตร

การสร้างหรือจัดทำหลักสูตรซึ่งรวมทั้งการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่และการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่เดิม ประกอบด้วยสำคัญสองส่วนคือ การออกแบบหลักสูตร และการจัดทำเอกสารหลักสูตร แต่ละส่วนมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design)

การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) เป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเทียบเท่ากับคำว่าพัฒนาหลักสูตรมาช้านานจนบางครั้งมีการใช้ปนกันจนแยกไม่ออกแต่การออกแบบหลักสูตรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามที่เราได้กล่าวมาแล้ว โดยการออกแบบหลักสูตรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน (1) จุดหมายเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ (2) เนื้อหา (3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ (4) การประเมินผล (Taba : 1962) เพื่อให้องค์ประกอบเหล่านั้นเหมาะสมสอดคล้องและต่อเนื่องกัน ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่การกำหนดจุดหมาย กำหนดเนื้อหาสาระ องค์ความรู้หรือประสบการณ์ ที่จะจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายที่กำหนดในขั้นต่อไปจึงออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลที่จะต้องสอดคล้องกับจุดหมายและเนื้อหาที่กำหนดไว้ อันเป็นการจัดโครงสร้างที่เป็นการออกแบบหลักสูตรทั้งในแนวนอน (Horizontal Design) คือการจัดเนื้อหาสาระและประมวลประสบการณ์ในหลักสูตรเข้าเป็นหมวด เช่น สังคมศึกษา และ 2) การออกแบบในแนวตั้ง (Vertical Design) อันเป็นการจัดโครงสร้างซึ่งคำนึงถึงการเรียงลำดับและความต่อเนื่อง การจัดโครงสร้างทั้งแนวนอนและแนวตั้งต้องมีความกลมกลืน เหมาะสมและต่อเนื่องกัน กล่าวคือทั้งในระดับชั้นเดียวกันและระดับชั้นที่สูงขึ้นต้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นโครงสร้างใหญ่ของหลักสูตร (Pratt : 1980) สำหรับแนวการออกแบบหลักสูตรมีดังนี้

1) การกำหนดจุดหมายปลายทางและวัตถุประสงค์ อันเป็นสิ่งที่ผู้สร้างหลักสูตรมุ่งหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อศึกษาจบหลักสูตร โดยจุดหมายของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน แนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยา และองค์ความรู้ต่าง ๆ จุดหมายอาจมีหลายระดับ เช่นถ้าเป็นหลักสูตรระดับชาติจุดหมายจะเป็นภาพรวมและมีจุดหมายย่อยๆ ทั้งการกำหนดจุดหมายควรครอบคลุมพฤติกรรมทั้งสามด้านคือ พุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัย

2) การจัดเนื้อหาสาระ เป็นการพิจารณาถึงขอบเขตที่จะขึ้นอยู่กับจุดหมายของหลักสูตรโดยจะพิจารณาถึงเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาต่างเช่น ความสำคัญ ประโยชน์และความจำเป็น ความน่าสนใจ ความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์ เป็นต้น

3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะมีแนวโน้มไปตามรูปแบบของหลักสูตรคือ

(1) ถ้าเป็นหลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลางกิจกรรมการเรียนการสอนจะมุ่งไปที่การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์มากที่สุด ครูจะเป็นผู้มีบทบาทมาก เน้นการบรรยายและการสาธิต

(2) ถ้ารูปแบบของหลักสูตรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกิจกรรมการเรียนการสอนต้องตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าครู

(3) ถ้ารูปแบบหลักสูตรยึดปัญหาเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาจเน้นที่กิจกรรม และการสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเป็นผู้แก้ปัญหาโดยอาศัยความช่วยเหลือจากครู (Zais : 1976)

4) การประเมินผล การออกแบบวิธีการประเมินผลจะขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรูปแบบของการประเมินผลจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์องค์ประกอบทั้งสามส่วนนี้ เช่น วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย การออกแบบการประเมินอาจใช้การแบบทดสอบ การสอบปากเปล่า หรือถ้าเป็นด้านทักษะพิสัยการประเมินผลอาจจะตัดสินจากผลงาน และการลงมือปฏิบัติ และถ้าเป็นด้านเจตคติอาจใช้แบบทดสอบหรือมาตรวัดที่เชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามถ้าเป็นหลักสูตรระยะสั้นการประเมินก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อนอาจใช้การสังเกตหรือสัมภาษณ์ก็ได้ เป็นต้น

นักออกแบบหลักสูตรจะต้องกำหนดจุดประสงค์หรือจุดหมายให้มีขอบเขตเหมาะสมกับประเภทของหลักสูตร กำหนดหรือออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และออกแบบการประเมินให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รวมทั้งต้องมีความรอบรู้ในด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา สังคมวิทยา และระเบียบวิธีการวิจัย และอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการออกแบบหลักสูตร

ประโยชน์ของการออกแบบหลักสูตร การออกแบบหลักสูตรมีประโยชน์ดังนี้ (Hall : 1962)

1) สร้างความมั่นใจว่าหลักสูตรสามารถเป็นแนวทางให้ปฏิบัติที่นำไปสู่จุดหมายของการจัดการศึกษาได้ เพราะจะเกิดแนวทางให้กับผู้ใช้หลักสูตรได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ การศึกษาวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงาน การให้สาระความรู้ที่จำเป็นต่อความสำเร็จ วิธีการนำเสนอสาระความรู้หรือแนวดำเนินการสำหรับการเรียนการสอนและการประเมินผลหรือการตัดสินว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

2) ช่วยประหยัดเวลาและแรงงานเพราะไม่ต้องเสียเวลามาศึกษารายละเอียดและ คัดการณหรือตีความเอาเอง ซึ่งอาจผิดไปจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ จะมีพิมพ์เขียวให้ผู้ใช้หลักสูตรได้เห็นประสบการณ์ที่จำเป็นที่ผู้เรียนต้องได้รับ การกำหนดรูปแบบต่าง ๆ การ

กำหนดวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ การกำหนดทิศทาง รูปแบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรได้มีความเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ได้

3) ช่วยในการประสานงานเพิ่มความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยอาจจะไม่ต้องใช้เวลาจัดอบรมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับตัวหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

4) ช่วยลดความตึงเครียดเพราะวางแผนสำหรับการจัดการศึกษาโดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัด

แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)

ราฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler : 1949) เป็นผู้ให้แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรที่กระตุ้นให้เกิดแนวคิด และการกระทำต่อเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหลายประการ เขาได้อธิบายพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรที่รู้จักกันในนามของหลักเหตุผลของไทเลอร์ (Tyler Rationale) ด้วยการ ตั้งคำถามพื้นฐาน 4 ประการของการพัฒนาหลักสูตรคือ

1) จะมีจุดหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุ
2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะต้องจัดให้กับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายนั้น

3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรจึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

4) จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนได้บรรลุตามจุดหมายทางการศึกษา

จากคำถามทั้ง 4 ข้อนี้ไทเลอร์จึงเสนอว่าการพัฒนาหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ประการโดยเริ่มจาก (1) การกำหนดจุดหมายทางการศึกษา (2) การคัดเลือกเนื้อหาหรือประสบการณ์ (3) การจัดประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอน และ (4) การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ ดังมีขั้นตอนต่อไปนี้

การกำหนดจุดหมายทางการศึกษา ไทเลอร์ เสนอว่าการกำหนดจุดหมาย จะต้องกำหนดจุดหมายชั่วคราวก่อน แล้วนำจุดหมายชั่วคราวนั้นไปกลั่นกรองจากทฤษฎีการเรียนรู้และปรัชญา ในการกำหนดจุดหมายชั่วคราว (Tentative Objectives) นั้นไทเลอร์เสนอให้กำหนดโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่งคือผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียน และสังคม สำหรับการกำหนดจุดประสงค์ที่แท้จริงเป็นการพิจารณากลั่นกรองจุดประสงค์ชั่วคราวจากปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อตัดทอนจุดประสงค์ที่ไม่จำเป็นออกและทำให้จุดประสงค์ชัดเจนขึ้น จุดประสงค์ที่ได้นี้จะเป็นจุดประสงค์ที่แท้จริงของการพัฒนาหลักสูตร จุดประสงค์นี้เองที่นำไปใช้ในการคัดเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน

การคัดเลือกประสบการณ์ ไทเลอร์เห็นว่าประสบการณ์การเรียนรู้นั้นไม่เหมือนกับเนื้อหาในรายวิชาหรือกิจกรรมที่ครูเป็นผู้กระทำ แต่มันเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้ เป็นการคัดเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ไทเลอร์ได้เสนอเกณฑ์การเลือกเนื้อหา ดังนี้

- 1) ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสฝึกฝนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้
- 2) ผู้เรียนจะต้องพึงพอใจในพฤติกรรมที่เขาทำซึ่งพฤติกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด
- 3) กิจกรรมและประสบการณ์นั้นควรจะอยู่ในข่ายที่ผู้เรียนจะพึงปฏิบัติได้
- 4) จุดประสงค์อย่างเดี่ยวอาจใช้ประสบการณ์การเรียนรู้หลายด้าน
- 5) ประสบการณ์เรียนเพียงหนึ่งเดียวอาจตอบสนองจุดประสงค์หลาย ๆ ข้อก็ได้

การจัดการเรียนการสอน ไทเลอร์เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในด้านเวลากับเวลา และเนื้อหากับเนื้อหา เรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบแนวดิ่งกับแนวนอนซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

- 1) ความต่อเนื่อง หมายถึง ความสัมพันธ์แนวดิ่งของส่วนองค์ประกอบหลักของหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปสู่ระดับหนึ่งที่สูงขึ้น
- 2) การจัดช่วงลำดับ หมายถึง ความสัมพันธ์แนวดิ่งของส่วนประกอบหลักของหลักสูตรจากสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนไปสู่สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง หรือจากสิ่งที่มีความง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
- 3) บูรณาการ หมายถึง ความสัมพันธ์ในแนวนอนขององค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตร จากหัวข้อเนื้อหาหนึ่งไปยังอีกหัวข้อเนื้อหาหนึ่งของรายวิชาหรือจากรายวิชาหนึ่งไปยังอีกรายวิชาอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ที่แวดล้อม

การประเมินผลโดย 1) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะวัดและพฤติกรรมที่คาดหวัง 2) วัดและวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้น 3) ศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อสร้างเครื่องมือที่จะวัดพฤติกรรมเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์จะเริ่มโดยการ (1) ศึกษาข้อมูลจากสามแหล่งคือ สังคม ผู้เรียน และผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา หลังจากนั้นจึงนำมา (2) กำหนดเป็นจุดหมายชั่วคราว แล้วนำจุดหมายชั่วคราวนี้ไป (3) กลั่นกรองโดยทฤษฎีการเรียนรู้และปรัชญา ซึ่งไทเลอร์จะใช้ความรู้จากปรัชญาและทฤษฎีการเรียนรู้ในการตัดทอนจุดหมายที่สำคัญน้อยหรือไม่จำเป็นออกไปเมื่อได้ (4) จุดหมายที่แท้จริงแล้วก็จะถึงขั้นของ (5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ (6) ขั้นตอนการประเมินผลซึ่งเป็นขั้นสุดท้าย

การจัดทำเอกสารหลักสูตร

ประเภทของเอกสารหลักสูตร

เอกสารหลักสูตรแบ่งได้เป็นสองประเภทคือ เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร สำหรับองค์ประกอบของเอกสารหลักสูตร มีการนำเสนอไว้ดังนี้

สจ๊วต อุทรานันท์ เสนอองค์ประกอบลงในเอกสารหลักสูตร 6 ส่วนคือ

- 1) หลักการและเหตุผลในการเสนอหลักสูตร
- 2) จุดประสงค์
- 3) เนื้อหาสาระ
- 4) วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ
- 6) การประเมินผล

แพรทท์ (Pratt : 1980) เสนอหัวข้อที่ควรบรรจุลงในเอกสารหลักสูตร 14 องค์ประกอบ

คือ

- 1) จุดมุ่งหมายทั่วไป
- 2) เหตุผลความจำเป็น
- 3) จุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 4) เกณฑ์ในการวัดพฤติกรรม
- 5) การประเมินผลเพื่อการให้คะแนน
- 6) เนื้อหาสาระ
- 7) ลักษณะของผู้เรียน
- 8) การเรียนการสอน
- 9) การจัดการเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน
- 10) รายละเอียดการปฏิบัติ
- 11) การทดลองหลักสูตร
- 12) การประเมินโครงการ
- 13) การนำหลักสูตรไปใช้
- 14) ผลผลิต

อย่างไรก็ตามองค์ประกอบพื้นฐานที่ควรกำหนดในเอกสารหลักสูตรอย่างน้อยควร

ระบุถึง

- 1) เหตุผลที่ต้องจัดทำหลักสูตร (ทำไมต้องจัดทำ หลักการสำคัญ สัญญาประชาคม)
- 2) ความมุ่งหมายหลักสูตร (จุดหมายปลายทาง และจุดหมายเฉพาะ)

- 3) เนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน
- 4) การจัดการเรียนการสอน
- 5) การวัดผลและประเมินผล
- 6) การนำหลักสูตรไปใช้(ขอบเขตการใช้หลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย การบริหารจัดการ)
- 7) การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นเรื่องของกระบวนการเชิงความคิดเช่นเดียวกับศาสตร์อื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่มาจากความคิดไปสู่สิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือการปฏิบัติ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรก็เช่นกัน ดังนั้นจึงมีผู้เสนอว่าระดับของหลักสูตรมีห้าระดับคือ

1) หลักสูตรระดับอุดมการณ์ (Ideal Curriculum) หมายถึงหลักสูตรที่เป็นแนวความคิดและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ของนักการศึกษาซึ่งต้องการจะให้ผู้เรียนมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

2) หลักสูตรระดับปกติ (Formal Curriculum) เป็นหลักสูตรซึ่งได้ถ่ายทอดแนวความคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญต่างๆ มาเขียนเป็นเอกสารหลักสูตร หลักสูตรในระดับนี้จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะข้อจำกัดของเอกสารและวิธีการถ่ายทอดด้วยภาษาเขียนจึงไม่สามารถจะถ่ายทอดแนวความคิดทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญมาไว้ในเอกสารหลักสูตรได้

3) หลักสูตรระดับการรับรู้ (Perceived Curriculum) เป็นหลักสูตรตามความเข้าใจของครูผู้ใช้หลักสูตร ถึงแม้เป็นหลักสูตรฉบับเดียวกัน ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนอาจเข้าใจไม่เหมือนกันทั้งนี้เกิดจากพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรของแต่ละคนแตกต่างกันนั่นเอง

4) หลักสูตรระดับปฏิบัติการ (Operational Curriculum) เป็นหลักสูตรในระดับการนำไปใช้ในห้องเรียน นั่นคือหลังจากที่ครูมีความเข้าใจหลักสูตรใดแล้ว เขาก็จะพยายามนำไปใช้อย่างดีที่สุด แต่เนื่องจากสภาพความเป็นจริงแล้วอาจจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ จึงทำให้สภาพการใช้หลักสูตรจริงๆ แตกต่างจากหลักสูตรในระดับการรับรู้

5) หลักสูตรระดับประสบการณ์ (Experiential Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากการเรียนการสอนอันเป็นหลักสูตรในระดับปฏิบัติการ นักเรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์จากหลักสูตรแตกต่างกันไปอยู่กับความสามารถในการรับรู้แต่ละคน

กล่าวคือการที่หลักสูตรจะเกิดขึ้นและถูกนำไปสู่ตัวผู้เรียนหรือการที่หลักสูตรจะไปสู่ตัวผู้เรียนจะผ่านขั้นตอนห้าระดับซึ่งแต่ละขั้นตอนย่อมเกิดการสูญเสียให้น้อยที่สุดซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียกว่า วิศวกรรมหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ผ่านมาคือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2522 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมากกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่ความรู้ได้ทันการณ์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น ทั้งนี้เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความอันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทراثวัฒนธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตร สถานศึกษาจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

- ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว

3.2 กิจกรรมนักเรียน

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-2,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐาน

การเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัวเพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการเล่นกีฬา

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การฉ้อโกง สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ (Learning Standards)

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่

เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้โดยมีการกำหนดมาตรฐานไว้ดังนี้

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ข้อกำหนดสิ่งที่คาดหวังว่านักเรียนต้องรู้และสามารถทำได้ ภายในเวลา 12 ปี มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งกำหนดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นมาตรฐานกลางสำหรับสถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชน นำไปกำหนดหลักสูตร จัดหลักสูตรการสอน การประเมินผล ให้เป็นแนวเดียวกันเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นประสบการณ์ที่มีความเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้และประสิทธิภาพต่างๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ในแต่ละสาระ และใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับการตรวจสอบ ประเมินและตัดสิน สภาพการจัดการเรียนรู้ จำนวนมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระจะมีไม่เท่ากัน ซึ่งแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมีความหมายและเป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจให้กระจ่าง

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่หลักสูตรคาดหวังจะให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเมื่อเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น องค์ประกอบที่สำคัญที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานช่วงชั้น มี 3 ส่วน คือ ทักษะกระบวนการที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) และความรู้ (Knowledge) รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกให้รู้ว่าการให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากมาตรฐานการเรียนรู้ และระบุขอบข่ายเนื้อหาสำหรับครูผู้สอนนำไปจัดสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุระดับคุณภาพดังที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในแต่ละช่วงชั้นจะมีจำนวนไม่เท่ากัน

การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนบทบาทของการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน โดยการนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้เรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงาจิตคำนวณเรื่องเงาในช่วงเวลาต่างๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่องผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น วันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครู ผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครู ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันหลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครู ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

มาตรา 22 ระบุว่าหลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ทิศนา ขัมมณี (2544 : 38) อธิบายความหมายของการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการทางสติปัญญาและกระบวนการทางจิตใจของบุคคลในการรับรู้สิ่งเร้าต่างๆ และพยายามสร้างความหมายของสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่ตนได้รับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์นั้น โดยอาศัยกระบวนการทางสังคมเข้ามาช่วย เป้าหมายของการเรียนรู้คือการนำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ทั้งทางด้านเจตคติ ความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ และการกระทำต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่น

ชนาธิป พรกุล (2543 : 38) กล่าวถึงวิธีการจัดหลักสูตรบูรณาการว่าทำได้ 2 แบบ คือ

1. แบบสหวิทยาการ คือ การสร้างหัวเรื่อง (Theme) ขึ้นมา แล้วนำความรู้จากวิชาต่างๆ มาโยงความสัมพันธ์กับหัวเรื่องนั้น การวัดแบบนี้ทำให้ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากวิชาต่างๆ มากกว่า 2 วิชา เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง มีความใกล้เคียงกับชีวิตจริง

2. แบบพหุวิทยาการ คือ การนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งสอดแทรกในวิชาต่างๆ ของหลักสูตรในโรงเรียนซึ่งเป็นวิธีที่มีทางเป็นไปได้ง่าย เพราะครูสามารถบูรณาการเรื่องใดเรื่องหนึ่งกับวิชาที่ตนกำลังสอนอยู่ เช่น การบูรณาการเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในวิชาต่างๆ

สัจจิรา พรหมนุชาธิป (2545 : 39) ได้เสนอแนะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของ มาสโลว์ ในการศึกษา เพื่อกระตุ้นและ/หรือสร้างแรงจูงใจผู้เรียนได้ดังนี้

ด้านร่างกาย (Physiological needs) จัดให้มีการลดค่าอาหารกลางวันหรือมีการจัดให้ฟรี จัดให้มีการปรับอุณหภูมิในห้องเรียน จัดให้มีการหยุดพักเข้าห้องน้ำ ดื่มน้ำ

ด้านความปลอดภัย (Safety needs) มีการเตรียมแบบฝึกหัดให้เป็นอย่างดี และนำมาใช้ตามรูปแบบที่นิยมอย่างเป็นระเบียบ มีการควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ในห้องเรียน ได้มีการวางแผน อภิปราย และฝึกปฏิบัติ เป็นอย่างดีในการดำเนินการเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน วางกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรม สร้างความคาดหวังอย่างคงเส้นคงวา เจตคติที่ครูมีคือ การยอมรับและไม่วิจารณ์ มีความยินดีและไม่ข่มขู่ ยกย่องชมเชยต่อการตอบสนองที่ถูกต้องแทนการลงโทษต่อการตอบสนองที่ไม่ถูกต้อง

ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ (Love & Belonging needs) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกภาพที่ครูมีคือ เห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่และสนใจในแต่ละคน อดทน ยุติธรรม สามารถเปิดเผยตนเอง มีเจตคติทางบวก เป็นผู้ฟังที่ดี

ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) พัฒนาความรู้ใหม่ๆ บนพื้นฐานของความรู้เดิม เพื่อช่วยให้เกิดความมั่นใจในความสำเร็จ วางรูปแบบใหม่ๆ ในการสอน วางยุทธศาสตร์และวางแผนเพื่อให้ประสบผลจากการเรียนรู้

ความนับถือจากผู้อื่น (Respect from others) พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่มีคำวิจารณ์ ผู้เรียนในชั้นเรียน มีโปรแกรมการให้รางวัลกับผลงานที่ดี มีส่วนร่วมกับผู้เรียนในทุกกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสำคัญและมีคุณค่า

ด้านความรู้และความเข้าใจ (Knowledge and understanding needs) ปล่อยให้ผู้เรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้าในแขนงที่ต้องการศึกษา จัดโปรแกรมต่างๆ ที่ท้าทายทางปัญญาให้กับผู้เรียน

ด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic needs) จัดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียนให้เป็นระเบียบต้องตาต้องใจ แสดงงานทางศิลปะของผู้เรียนในลักษณะที่ถูกตาต้องใจ คงไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี เช่น การรักษาสีห้อง การรักษาความสะอาด และการซ่อมแซมโต๊ะ เป็นต้น

ด้านสัจการแห่งตน (Self – actualization needs) คาดหวังให้ผู้เรียนทำดีที่สุด ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการสำรวจค้นคว้าด้วยตนเอง ทำบทเรียนให้มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตที่แท้จริง

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2545 : 30) กล่าวว่า การเรียนการสอนสุขศึกษาที่ประสบความสำเร็จก็คือ การที่ผู้เรียนเกิด “การเรียนรู้” มากที่สุด การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้เรียนมีความพร้อม มีทัศนคติ มีแรงจูงใจ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ “การสอนสุขศึกษาอย่างมีเทคนิค” จะเป็นแนวทางหรือสื่อในการที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีขั้นตอน มีความหลากหลายและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน เทคนิคในการสอนสุขศึกษาที่สำคัญจะเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด 3. ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง

สื่อการเรียนรู้

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้เรียน
4. ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและเลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา และชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ

สุกัญญา งามบรรจง (2545 : 26) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับปัญหา และสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ สื่อที่นำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตร จะเน้นเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน สามารถจัดทำ หรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ ของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้น ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องตลอดเวลา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ ร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัด และประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมี ความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็น ผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้ วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียนการมีส่วนร่วม และผลงานจากโครงการ หรือแฟ้มสะสมผลงาน

การประเมินผลระดับสถานศึกษา

เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินคุณภาพระดับชาติ

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

1. หลักการวัดและประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องดำเนินควบคู่กันไปกับการบูรณาการ การวัดประเมินผลกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลายประการ อาทิ ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับ ดูแล ความก้าวหน้าของผู้เรียน นำผลมาปรับแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสามารถและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีคุณธรรม สามารถค้นพบความรู้ใหม่และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นอย่างแท้จริง สถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดมาตรฐานหลักสูตรเป็นสำคัญ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 2 ระดับ คือ มาตรฐานหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร 12 ปี ทุกกลุ่มวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ช่วงชั้นละ 3 ปี) ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมากำหนดมาตรฐานการเรียนรู้รายปี รายภาคเรียน ตลอดจนกำหนดถึงจุดประสงค์การเรียนรู้รายคาบ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Learning and Assessment) นั่นคือผู้สอนจะต้องพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนให้บูรณาการผสมกลมกลืน ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

ในการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้สอดคล้องกับมาตรา 26 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย หรือตามปรัชญาของวิชา โดยให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้ตามความเหมาะสม
2. เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน และกระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร
3. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน
4. เน้นการบูรณาการการประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน
5. เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนและกลุ่มเพื่อน และประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
6. เน้นการประเมินผู้เรียนที่ต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มวิชาและระดับชั้น

2.วิธีการและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

จากมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งกำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ผู้สอนจะต้องนำมากำหนดมาตรฐานการเรียนรู้รายปี รายภาค ตลอดจนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การเรียนรู้ในแผนการสอน ซึ่งจะต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้านดังกล่าว

การวัดประเมินผลด้านความรู้

ในการวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีหลากหลายรูปแบบ ผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ความรู้ที่

ผู้เรียนพึงได้รับการเรียนการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา มีทั้งความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้เชิงบริบท

- ตัวอย่างความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ลักษณะของเชื้อโรคชนิดต่างๆ พัฒนาการตามวัยของมนุษย์ ความสำคัญของการพักผ่อนและนันทนาการ กติกาการเล่นกีฬาชนิดต่างๆ รูปแบบการออกกำลังกาย ชนิดกีฬา หลักการดูแลสุขภาพ .

- ตัวอย่างความรู้เชิงกระบวนการ เช่น ระบบการทำงานของอวัยวะภายในร่างกายมนุษย์ การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ วิธีการทดสอบและเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย วิธีการจัดการกับอารมณ์และความเครียด วิธีดำรงชีวิตเพื่อการมีสุขภาพที่ดี เป็นต้น

- ตัวอย่างความรู้เชิงบริบท เช่น การมีสติ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การสื่อสาร เกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ ความปลอดภัย การออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นต้น

เครื่องมือวัดและประเมินผลที่นิยมใช้โดยทั่วไปและยังจำเป็นอยู่ คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีทั้งแบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบอัตนัย แบบเติมคำ หรือแบบถูกผิด ผู้สอนต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนด้านทักษะ

เนื่องจากหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผลจึงควรวัดความสามารถในการทำงาน และการแสดงออกของผู้เรียนภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการ (process) และผลงาน (products) ที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้มีหลายอย่างดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม (ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) นิยมใช้ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า
2. การทดสอบภาคปฏิบัติ เมื่อต้องการวัดทักษะการปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยให้ผู้เรียนเขียนตอบหรือเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ
3. การสร้างสถานการณ์จำลอง ใช้เมื่อผู้สอนไม่สามารถนำผู้เรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ จึงต้องกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

4. แฟ้มสะสมงาน เหมาะสำหรับการประเมินในภาพรวม เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถนำทักษะต่างๆ ไปบูรณาการใช้อย่างผสมกลมกลืนเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตจริง

5. การบันทึกพฤติกรรม การประเมินด้วยวิธีนี้ใช้เมื่อต้องการให้ผู้เรียนบรรยายพฤติกรรมของตนเองและเพื่อนที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือการบันทึกเมื่อออกทำงานภาคสนาม (Field trip) โดยให้ผู้เรียนบันทึกพฤติกรรม ช่วยฝึกทักษะการเขียนให้ผู้เรียนได้อีกทางหนึ่งด้วย

การวัดประเมินผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

การวัดและประเมินผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ของผู้เรียนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียนดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียนจึงควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและประเมินตนเอง หรือโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้มีหลายอย่าง ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม โดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกไว้ล่วงหน้า
2. การทดสอบ เช่น การวัดบุคลิกภาพ และการปรับตัวของผู้เรียน
3. การสัมภาษณ์ ควรเน้นการพูดอย่างไม่เป็นทางการ เน้นสัมพันธภาพที่ดีของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง
4. การวัดเจตคติ เป็นการวัดเพื่อลดความโน้มเอียงของพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้แบบวัดที่ผู้สอนอาจสร้างขึ้นเองหรือใช้แบบวัดมาตรฐานที่ผู้สร้างไว้แล้วก็ได้
5. การสำรวจ เน้นการมองภาพภาพรวมจากร่องรอยของเหตุการณ์ หรือพัฒนาการที่จะแสดงจุดเด่น หรือการเรียนรู้ที่ปรากฏให้เห็น นิยมใช้แบบสำรวจร่องรอย (Inventories)
6. แฟ้มสะสมงาน ซึ่งเป็นแหล่งแสดงความหลากหลายทางสติปัญญาของผู้เรียนในภาพรวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ซึ่งครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ได้จากผลงานที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ ความคิดเห็น ความประทับใจ และการแสดงออกของผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

จากแนวคิดของวาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541:187-189) การประเมินผลผู้เรียนเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในด้านต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับการให้คะแนน (grading) ต่อไป การประเมินผลผู้เรียนจะดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ

สมรรถภาพทางกายและสังคม โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การใช้แบบทดสอบทักษะกีฬา (Sports Skill Tests) การใช้แบบสอบถามต่างๆ (Questionnaires) และการสำรวจรายการหรือการเลือกตอบ (Checklist) เป็นต้น

ขั้นตอนการประเมินผล

การประเมินผลการเรียนการสอนควรมีการประเมินผลทุกครั้งที่ทำ การสอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถจัดทำ การประเมินผลได้ 3 ขั้นตอน

1. การประเมินผลก่อนทำการสอน เพื่อเป็นการทดสอบความรู้เดิมของผู้เรียนว่ามีพื้นฐานความรู้เรื่องที่กำลังจะเรียนมากน้อยเพียงใด และเป็นการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในชั้นที่มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องและเพื่อเป็นข้อสังเกตว่าควรเอาใจใส่หรือส่งเสริมกลุ่มใดเป็นพิเศษบ้าง เช่น ถ้าผลการทดสอบมีบางกลุ่มคะแนนน้อย หรือทดสอบด้วยการสัมภาษณ์หรือตั้งคำถาม มีผู้ตอบคำถามไม่ได้แสดงว่าต้องให้ความสนใจและส่งเสริมกลุ่มนั้นเป็นพิเศษ เป็นต้น

2. การประเมินผลระหว่างทำการสอน คือ ระหว่างที่ครูกำลังทำการสอนไปได้ระยะหนึ่ง หรือหลังจากการอภิปรายไปได้ระยะหนึ่งก็มีการตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ หรือเขียนอธิบาย หรือตอบในกระดาษทดสอบที่แจกให้แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม เขียนอธิบาย หรือแลกเปลี่ยนตรวจสอบแบบทดสอบไปในระหว่างเรียน เพื่อครูจะได้ทราบผลการสอนและผู้เรียนทราบผลการเรียนของตน ทั้งครูและนักเรียนจะได้ทราบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่าได้ผลมากน้อยเพียงไรไปพร้อมๆ กัน

3. การประเมินผลหลังการสอน เมื่อได้ทำการสอนจบไปแล้วจึงทำการประเมินผลซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประเมินผลหลังจากจบการสอนไปใน 1 คาบ หรือ 1 ภาคเรียน ครูได้จัดเตรียมเนื้อหาไว้สำหรับการสอบ และเตรียมวิธีการทดสอบไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อสอนจบครูก็ทำการทดสอบในเรื่องที่ได้จัดการเรียนการสอนไปนั้น ว่าผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ หรือได้ปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร

3.2 การประเมินผลเมื่อเรียนครบตามหลักสูตรแล้ว มีการทดสอบความรู้ทั้งหมดความรู้ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติให้ผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่

การวัดและประเมินผลในแต่ละครั้งจะเป็นการวัดผลเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติของผู้เรียน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อหาแนวทางให้ความรู้และส่งเสริมสุขภาพ และเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพที่ถาวรให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

วิธีดำเนินการประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนในแต่ละคาบเรียนต้องตั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทุกครั้งว่าในการสอนครั้งนั้นๆ ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไรและให้เกิดผลอะไรกับผู้เรียนบ้าง ดังนั้นเมื่อครูสอนไปแล้วในระยะหนึ่งจึงต้องทำการประเมินผลดูว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามที่ตั้งจุดประสงค์ไว้หรือไม่ ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ถูกต้อง หรือเกิดเจตคติที่ดีในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ครูประสบผลสำเร็จในการสอนครั้งนั้นๆ มากน้อยเพียงไรหรือครูจะต้องปรับปรุงวิธีการให้ความรู้อย่างไรหรือไม่ในการสอนครั้งต่อไปโดยวิธีการประเมินผลต่างๆ ดังนี้

1. การสังเกตโดยครูและผู้เรียน

1.1 การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ขณะที่ครูกำลังทำการสอน ดูความสนใจ สีหน้า ท่าทาง ความกระตือรือร้น การให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ การถามตอบปัญหา ข้อข้องใจต่างๆ เป็นไปตามที่ครูตั้งจุดประสงค์หรือไม่เพียงไร

1.2 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้เรียนหลังจากเรียนไปแล้ว ผู้เรียนได้นำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงไร ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีขึ้นหรือไม่ มีพฤติกรรมทางสุขภาพที่ถูกต้องมากน้อยเพียงไร เช่น การรับประทานอาหาร การเลือกซื้ออาหาร การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความสะอาด การละเล่น การพักผ่อน และสุขปฏิบัติอื่นๆ ที่ครูสามารถสังเกตได้ หรือครูกำหนดให้ผู้เรียนสังเกตเพื่อนร่วมชั้น และรายงานผลการปฏิบัติโดยใช้แบบสังเกตที่ทำไว้

2. การสัมภาษณ์ การสนทนา หรือการซักถามจากตัวของผู้เรียนเองในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ หรือบางครั้งพูดคุยหรือซักถามกับบุคคลที่เกี่ยวกับผู้เรียนคนอื่นๆ เช่น เพื่อน ครู หรือผู้ปกครอง ก็จะได้ข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นเป็นการประเมินผลอีกวิธีหนึ่ง

3. การใช้แบบทดสอบแบบต่างๆ ทั้งแบบอัตนัยและปรนัย เช่น แบบตั้งคำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนตอบตามที่นักเรียนรู้และเข้าใจ (อัตนัย) แบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ แบบเติมคำ (ปรนัย) เป็นต้น โดยครูจะเป็นผู้เตรียมแบบทดสอบไว้ทดสอบไว้ก่อนทำการสอนหรือการสอบประจำภาคเรียนหรือประจำปี

4. การตรวจผลงานผู้เรียน ในบางครั้งการสอนครูโดยใช้กิจกรรมต่างๆ กัน มีการสั่งงานล่วงหน้าหรือหลังการสอน ให้ทำการค้นคว้า ทำรายงาน หรือให้ทำการทดลองเรื่องต่างๆ แล้วนำผลงานส่งพร้อมทั้งทำรายงานหรือสรุปผลการปฏิบัติงานแล้วนำมาส่ง การเก็บข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ ครูตรวจผลงานนั้นๆ และให้คะแนนตามผลงานนักเรียนที่นักเรียนได้นำมาส่ง

5. การปฏิบัติของผู้เรียน บางครั้งครูสอนโดยใช้กิจกรรมสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น การแปรงฟันอย่างถูกวิธี

6. ศึกษาจากสถิติ การรายงานผลจากบัตรสุขภาพของผู้เรียน จากการทดสอบสมรรถภาพ ซึ่งนำหนัก วัดส่วนสูง สถิติการเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ หรือจากการรายงานผลการตรวจสุขภาพจากแพทย์ ทันตแพทย์ จากสถานพยาบาล หรืออนามัยโรงเรียนต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ ครูจะได้นำมาปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหสุขภาพให้กับผู้เรียนได้ดีและถูกต้อง

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมินผลนักเรียน

1. เพื่อการจัดตำแหน่ง (Placement) การวัดประเมินผลใช้ในการจัดตำแหน่งผู้เรียนในชั้น หรือในกลุ่มตามความสามารถ คะแนนที่ได้จากการวัดผล เช่น การวัดส่วนสูง และการชั่งน้ำหนัก ใช้ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อการจัดโปรแกรมพลศึกษา และการสอนโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน

2. เพื่อการวินิจฉัย (Diagnosis) การวัดผลและประเมินผลใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพทางกาย จุดมุ่งหมายของการวินิจฉัยเพื่อตรวจสอบความอ่อนแอ และรักษาบำบัดด้วยกิจกรรมเฉพาะบุคคล การจัดกลุ่มผู้เรียนอาจทำตามผลการวินิจฉัยคือ การจัดแบ่งกลุ่มตามความแข็งแรง หรือตามความอ่อนแอก็ได้ วินิจฉัยจึงเป็นความพยายามอย่างยิ่งยวดในการแยกแยะลักษณะเฉพาะของนักเรียนออกมาโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน

3. เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation of Learning) เป้าหมายของการวัดและประเมินผลผู้เรียน คือ เพื่อการตัดสินใจว่าผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของการสอนหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดตำแหน่ง การวินิจฉัยและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยนำมาประกอบกันเพื่อสรุปผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการสอนของครูต่อไป

4. เพื่อการทำนาย (Prediction) ครูอาจใช้ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลทำนายระดับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนในกิจกรรมต่อไปในอนาคตได้

5. เพื่อการประเมินผลโปรแกรม (Production) เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโปรแกรมพลศึกษาที่จัดให้โรงเรียน โดยการเปรียบเทียบกับโปรแกรมของโรงเรียนอื่นๆ

6. เพื่อการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) การวัดและประเมินผลความสามารถใช้ประโยชน์สำหรับการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน การประสบความสำเร็จในการเรียนหรือสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจะนำไปใช้กระตุ้นผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำให้อยากปรับปรุงตนเองให้มีความสามารถสูงขึ้นต่อไป

ครูกับหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (22 กรกฎาคม 2513) หน้าที่ของครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นผู้ปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจเด็กและ

เยาวชน ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการสร้างสรรค์ บ้านดล อนาคตของชาติบ้านเมือง

อรนุช โพชนุกูล (2545 : 42) กล่าวว่า คำว่า ครู ในความรู้สึกรักของคนไทยในอดีต มีความหมายและมีคุณค่ายิ่ง ปรชญาการศึกษาถือว่า การศึกษาคือชีวิตและชีวิตคือการศึกษาชีวิตที่มีความสุขคือชีวิตที่รู้ รู้ด้วยสติปัญญาจากสมอง ใฝ่รู้และไตร่ตรอง และรู้ด้วยการปฏิบัติการกิจโดยชอบ การศึกษาในทัศนะนี้จึงเป็นการศึกษาดลอดชีวิต เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุผล ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ จะต้องเป็นครูเก่ง ครูดี มีความรู้ความสามารถ มีจิตสำนึกของความเป็นครู ห่วงเทเสียสละให้กับงาน พัฒนาการเรียนการสอนด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู เพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นและได้รับการยกย่อง

เนื่องจากบริบทต่างๆ ในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปมีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ครูปัจจุบันจึงต้องพัฒนาตนเอง ครูยุคใหม่จะต้องมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย และมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับภาระหน้าที่ใหม่ ครูจะต้องรู้เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และจะต้องสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ดังนั้น หน้าที่และบทบาทของครูนอกจากจะทำการสอนแล้วจึงควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย คือ

1. เป็นผู้มีความรู้ดีเยี่ยมสูง รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักวิจัย และสรรหาความรู้ความชำนาญใหม่ๆ
2. เป็นผู้ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ
3. เป็นผู้ที่มีความเป็นสหวิทยาการ รอบรู้วิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน
4. เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการที่หลากหลายและได้มาตรฐาน
5. เป็นผู้ที่มีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่
6. เป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา โดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
7. เป็นผู้ที่มีใจรักที่จะเป็นครู มีจรรยาบรรณและเป็นแบบอย่างของคนรุ่นใหม่
8. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

จะเห็นได้ว่าครูเป็นจักรกลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการศึกษา การเปลี่ยนแปลงจะต้องมีขึ้นที่โรงเรียน ในห้องเรียนทุกระดับชั้นและทุกประเภท ถึงเวลาแล้วที่ครูจะปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และได้ชื่อว่าเป็นครูพันธุ์ใหม่

ทองคูณ หงษ์พันธุ์ (2545 : 42) กล่าวว่าครูที่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. สอนดี
2. มีคุณธรรม
3. นำชุมชนพัฒนา

จาก 3 ประการดังกล่าว เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งของชีวิตความเป็นครู ถ้าครูทุกคนมีคุณลักษณะครบถ้วน 3 ประการ สิ่งที่เราต้องการและแสวงหาก็คงไม่ใช่เรื่องยาก เพื่อให้ความฝันเป็นจริงพวกเราทุกคนมาร่วมกันสานฝันโดยการร่วมมือกันพัฒนาระบบการสอนให้มีคุณภาพ โดยการเริ่มต้นจากตัวเราก่อน โดยมุ่งเน้นภารกิจหลักคือการสอน เราจะสอนอย่างไร มีวิธีการสอนแบบไหนที่จะประสบความสำเร็จ ต้องเป็นผู้รู้ ผู้มากด้วยกลยุทธ์และเทคนิควิธีการ และได้แนวคิดซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่ง คือ ลำดับการสอน 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ได้แก่ พร้อมกาย พร้อมใจ พร้อมความรู้

ขั้นที่ 2 หลักสูตรต้องศึกษาให้ชัดเจน ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น คู่มือแผนการสอน แนวการสอน ทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ของหลักสูตร และศึกษาเอกสารอื่นๆ เพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 วางแผนการสอนอย่างมีระบบ คือ การคิดล่วงหน้า ว่าใครจะทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร ทำอย่างไร แล้วจะได้อะไร ได้แก่ การจัดทำโครงการสอน การจัดทำแผนการสอน การจัดทำบันทึกการสอน

ขั้นที่ 4 สร้างบรรยากาศให้สดใส จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ คือ พัฒนาด้านร่างกาย พัฒนาด้านสติปัญญา พัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ รวมถึงพัฒนาด้านสังคม

ขั้นที่ 5 สร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน โดยครูต้องเสริมสร้างความมั่นใจด้วยการอาศัยเทคนิคและวิธีการต่างๆ สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาบทเรียน เช่น ให้กระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ รวมไปถึงสรุป รวบรวมข้อมูลต่างๆ ตลอดจนสามารถเลือกวิธีปฏิบัติมาใช้ในการแก้ปัญหาต่อไป

ขั้นที่ 6 เพียรหาความรู้เพิ่มเติม ได้ในทุกๆ เรื่องเพื่อให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ดังนั้นครูต้องเข้ารับการอบรมสัมมนา ประชุม ศึกษาต่อ ฯลฯ

ขั้นที่ 7 เสริมกิจกรรมในเนื้อหา เช่น การดูรูปภาพ การทดลอง การแสดง การเล่านิทาน ร้องเพลง ฯลฯ การสอนโดยเพิ่มเติมกิจกรรมจะทำให้การสอนจากยากเป็นง่าย หรือจำได้

มากกว่าห้อง เพื่อครูได้มีการสอนที่หลากหลาย และไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการต่อไป

ขั้นที่ 8 ประเมินผลเพื่อตรวจสอบ มีหลายวิธี เช่น การประเมินโดยการสอบ การประเมินจากแฟ้มผลงาน การประเมินจากการติดตามกระบวนการทำงาน การประเมินจากการพัฒนานิสัย การประเมินจากการใช้ข้อสอบมาตรฐาน เป็นต้น

ขั้นที่ 9 นำผลมาพิจารณา เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งหมดเพื่อหาจุดบกพร่องในการนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สุชาติ โสมประยูร และ เอ็มอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2545 : 52 – 64) กล่าวถึงการประเมินผลสาระสุขศึกษาไว้ว่า ควรประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. การประเมินผลความรู้ 2. การประเมินผลทัศนคติ และ 3. การประเมินผลการศึกษาปฏิบัติ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2545 : 65 – 69) กล่าวว่า การวัดและการให้คะแนนในวิชาพลศึกษาควรทำการวัดและให้คะแนนในพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. สมรรถภาพทางกาย 2. ทักษะ 3. ความรู้ และ 4. คุณธรรม

ถาวร เขียนเสมอ (2545 : 57) กล่าวถึง Sportfolio (แฟ้มสะสมงานทางพลศึกษา) ว่าเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) วิธีหนึ่งที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพบว่าในต่างประเทศนำแฟ้มผลงานทางพลศึกษามาใช้ประมาณต้น ค.ศ. 1900 ตัวอย่างเช่น โรงเรียนมัธยม Southridge ในเมืองฟอนตานา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในกิจกรรมส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย และให้ชื่อแฟ้มสะสมงานทางพลศึกษาดังกล่าวนั้นว่า Sportfolio

หลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นการที่จะศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรนั้นจะต้องทำความเข้าใจถึงความหมายของหลักสูตรให้ชัดเจนเสียก่อน ทั้งนี้เพราะมีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

คำว่าหลักสูตร (curriculum) แปลมาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "currere" หมายถึง "running course" หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ทางการศึกษาว่า "running sequence of course or learning experience" (Armstrong. 1989 : 2) การที่เปรียบเทียบหลักสูตรกับสนาม หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งอาจเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะต้องฟันฝ่าอุปสรรค หรือประสบการณ์ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่นเดียวกับนักวิ่งที่วิ่งเข้าสู่เส้นชัย

นักการศึกษาของไทยหลายท่านได้แสดงความคิดเห็น และความหมายของ หลักสูตรสถานศึกษาไว้หลายประการเช่น

สมิตร คุณานุกร (2520:2-3) ให้ความหมายไว้สองระดับ คือ หลักสูตรระดับชาติ กับหลักสูตรระดับโรงเรียน หลักสูตรระดับชาติ หมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ส่วนหลักสูตรระดับโรงเรียน หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้ และ ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สวัสดี ปทุมราช (2521 : 1) กล่าวว่าหลักสูตร คือ แผนหรือแนวทางการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งมวลตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้เยาวชน หรือพลเมือง ของประเทศไทยได้พัฒนาดตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

ธำรง บัวศรี (2532 : 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542 : 41) หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครู สร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาดตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

บรรณพต สุวรรณประเสริฐ (2544: 14-15) หลักสูตรนั้นสามารถมองในจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป แต่สามารถให้ความหมายได้เป็น 4 ลักษณะ คือ หลักสูตรหมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 9-14) หลักสูตรนั้นถ้าจะให้ความหมายที่ชัดเจนจะแบ่งได้เป็น 7 สถานะ คือ ฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน ฐานะที่เป็นเอกสาร หลักสูตร ฐานะที่เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ฐานะที่เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน ฐานะที่เป็นมวลประสบการณ์ ฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทาง และฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

จากความหมายของหลักสูตรตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาได้วางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงจุดมุ่งหมาย โดยผู้เรียนจะต้องผ่านข้อกำหนดต่างๆ ตามขั้นตอน ได้แก่ การจัดทำสาระการเรียนรู้ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำ

หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการบริหารจัดการ ซึ่งถ้าผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์หรือข้อกำหนดไปได้ แสดงว่าผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายตามความคาดหวังของสถานศึกษา

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 55-56) ระบุว่าจากสาระและมาตรฐานที่กำหนดให้สถานศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ตามขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสารหลักสูตร การวิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค การกำหนดโครงสร้างรายวิชา การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องจัดทำตามองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
3. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
4. การกำหนดวิสัยทัศน์
5. การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
6. การออกแบบการเรียนการสอน
7. การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต
8. การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

รายละเอียดวิธีการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

มีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา งานวิจัย ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน เป็นต้น

2. วิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค โดยการวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นหรือศึกษาจากตัวอย่าง การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค สำหรับสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นสาระการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามนโยบายและจุดเน้นของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและท้องถิ่น โดยเลือกจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค

และสาระการเรียนรู้รายปีและรายภาค ที่ได้วิเคราะห์และพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและต้องการส่งเสริมให้เข้มข้นมากขึ้น หรือเขียนเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค ขึ้นใหม่ และนำมาจัดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง

3. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา เป็นการนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค และเวลาเรียนสำหรับแต่ละปี/ภาค มาเรียบเรียงเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชาซึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ

3.1 ชื่อรายวิชา กรณีที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานของแต่ละช่วงชั้นใช้ชื่อวิชาตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ กรณีของสาระการเรียนรู้เพิ่ม สถานศึกษาสามารถกำหนดชื่อรายวิชาได้ตามความเหมาะสม โดยชื่อที่กำหนดนั้นต้องชัดเจน สื่อความหมายสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่มีอยู่

3.2 จำนวนเวลา/หน่วยกิต ระบุจำนวนชั่วโมงสำหรับการจัดการเรียนรู้ รายปีนั้นๆ สำหรับช่วงชั้น ป.1 – 3 ป.4 – 6 และ ม.1 – 3 ส่วนช่วงชั้น ม.4 – 6 ระบุจำนวนหน่วยกิตโดย 1 หน่วยกิต จะใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

3.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค

3.4 สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค

4. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค ที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วยผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคของทุกรายวิชา โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

4.1 กำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ ถ้าคำอธิบายรายวิชาเขียนพรรณาโดยไม่กำหนดเรื่อง ผู้สอนจะต้องนำคำอธิบายรายวิชามาวิเคราะห์เป็นเรื่องย่อยๆ ก่อน โดยพิจารณาจากสาระที่ใกล้เคียงกันมาจัดกลุ่มไว้ด้วยกัน

4.2 กำหนดลำดับของหน่วยการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดในรายวิชา รายวิชาแล้วนำหน่วยการเรียนรู้เหล่านี้มาจัดลำดับว่าหน่วยใดจะสอนก่อนหลัง

4.3 กำหนดการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ มีอยู่ 5 แบบดังนี้

4.3.1 การออกแบบเนื้อหาสาระแบบเน้นเฉพาะสาขาวิชา การออกแบบเนื้อหาสาระแบบนี้ เน้นที่การแยกย่อยเนื้อหาออกเป็นวิชาต่างๆ และจัดให้เรียนแต่ละวิชาอย่างคร่ำๆ ในแต่ละวัน ไม่มีการบูรณาการวิชาใดๆ เข้าด้วยกัน

4.3.2 การออกแบบเนื้อหาสาระแบบสาขาวิชาคู่ขนาน การจัดการเรียนรู้แบบนี้ครูจะจัดลำดับบทเรียนให้สอดคล้องกับบทเรียนในสาขาวิชาอื่นที่อยู่ในขอบข่ายเดียวกัน เป้าหมายที่มุ่งเน้นให้เกิดผลในทันที คือ ผู้เรียนได้เชื่อมโยงการเรียนรู้ในวิชาหนึ่งไปสู่อีกวิชาหนึ่ง

4.3.3 การจัดเนื้อหาสาระแบบสหวิทยาการ การจัดเนื้อหาสาระแบบนี้ เป็นการนำวิชาต่างๆ ที่สอนอยู่ในหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ศิลป ดนตรี สุขศึกษาและพลศึกษา มารวมเข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้ จุดสำคัญ คือ ผู้ออกแบบต้องพยายามให้เนื้อหาวิชาทั้งหมดเป็นพื้นฐานในการสร้างภาพรวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยจะต้องกำหนดเวลาให้ เช่น 2 – 3 วัน / 2 - 3 สัปดาห์ หรือ 1 ภาคเรียน

4.3.4 การจัดในรูปแบบของวันแห่งการบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้วันใดวันหนึ่งจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนฝึกประสบการณ์หรือค้นหาประเด็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้และ มีความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม จุดเน้นอยู่ที่เป้าหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจมีโครงการฝึกปฏิบัติมาก

4.3.5 การจัดเนื้อหาสาระแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน เป็นการบูรณาการแบบใช้ชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ใช้สหวิทยาการและสร้างบรรยากาศ โดยเน้นระเบียบวิธีของศาสตร์หนึ่งศาสตร์ใด

4.4 กำหนดผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำกับกับประจำหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะสะท้อน ความรู้ความสามารถ และความประพฤติของผู้เรียน

4.5 กำหนดสาระการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละหน่วย โดยระบุแต่ชื่อหัวข้อเรื่องที่จะสอนเท่านั้น รายละเอียดให้ระบุในใบความรู้

4.6 กำหนดจำนวนชั่วโมงแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้สอนควรกำหนดจำนวนชั่วโมงกำกับไว้ด้วย โดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง/สัปดาห์ ที่สถานศึกษาจัดให้ ความมาก - น้อย ของจำนวนชั่วโมงอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน โดยให้ยึดหลักการ

4.6.1 ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

4.6.2 ตรวจสอบเห็นผลงานได้รวดเร็ว

4.7 กำหนดจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้/หน่วย ใน 1 หน่วยการเรียนรู้ สามารถมีแผนการจัดการเรียนรู้ได้มากกว่า 1 แผนการจัดการเรียนรู้

5. แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เฉพาะหน่วย ที่สะท้อนถึงทักษะ/กระบวนการ และสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาสอน รวมทั้งการเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อนำไปคิดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค ที่กำหนดไว้โดยนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้เห็นเป้าหมายปลายทางที่

เฉพาะเจาะจงของแต่ละระดับชั้น แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ สถานศึกษาสามารถเลือกใช้ได้ หรือจะออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาเลือกใช้ควรสื่อความหมายได้ชัดเจนและเป็นรูปแบบเดียวกันตลอดแนว และควรให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ผู้สอนควรคำนึงในการเตรียมการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งใน 8 กลุ่มของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มที่มีความหมาย และมีความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนโดยตรง เพราะครอบคลุมเรื่องสุขภาพที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนแต่ละคน โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านสาระความรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่จำเป็นที่ผู้เรียนต้องรู้ ด้านการเสริมสร้างเจตคติและค่านิยมที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น และกติกาสังคม เป็นต้น และด้านทักษะกระบวนการปฏิบัติในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน โดยนำเสนอในลักษณะสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

1. **กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา** เป็นหัวข้อใหญ่ๆ สำหรับสถานศึกษาที่จะนำไปพิจารณากำหนดหัวข้อย่อย และรายละเอียด ผูกกับข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาสุขภาพของผู้เรียน สาธารณสุขของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่น การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ แล้วนำมาจัดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี/รายภาค กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาค หน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอนต่อไป

2. **มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา** เป็นผลการเรียนรู้หรือข้อกำหนดด้านคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนภายหลังการเรียนรู้ตามหลักสูตรครบ 12 ปี

3. **มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น** เป็นผลการเรียนรู้ หรือข้อกำหนดด้านคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนภายหลังการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็นช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วง ชั้น ป.1-3 ป.4-6 ม.1-3 และ ม.4-6 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นใช้เป็นหลักในการกำกับดูแล ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของผู้เรียนตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนสุขศึกษาและพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด เจตคติ และค่านิยมตลอดจนพฤติกรรมปฏิบัติตนของผู้เรียนเพื่อพัฒนาสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สาระสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานและขอบข่าย สาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม โดยกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาไว้อย่างกว้างๆ และยืดหยุ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ สถานศึกษานำสาระที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัย แนวคิด หลักการและมิติสัมพันธ์

ธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

เนื่องจากธรรมชาติของวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มีเนื้อหาที่เป็นแกน (Core Content) ที่แสดงความเป็นศาสตร์เฉพาะทาง (Academic Discipline) และปรัชญา (Philosophy) ที่แตกต่างกัน แม้จะมุ่งไปสู่เรื่องของสุขภาพเป็นจุดหมายปลายทางเหมือนกันก็ตาม ดังนั้น การจัดหลักสูตร และการสอนของแต่ละวิชา จึงมีแนวคิดและเป้าหมายที่นำไปสู่การจัดการหลักสูตรและการสอน ในสถานศึกษา การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา พฤติกรรมด้านความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติ (Skill of Practice) ที่ ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพ ในขอบข่ายเรื่องธรรมชาติของตัวเรา การส่งเสริมสุขภาพ และการดำรง สุขภาพที่ดี พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีทางด้านสุขภาพ และมีทักษะกระบวนการ ในการดูแลสุขภาพของตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ จิตวิญญาณ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บทบาทของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตรเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การใช้หลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนด้านหลักสูตร นัก การศึกษาได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

แรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 82-85) ได้กล่าวถึง การใช้หลักสูตรจะบรรลุวัตถุประสงค์ ครูทุกคนควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรที่ตนจะต้องนำมาใช้ ครูควรได้รับการฝึกฝนให้ มี ความรู้ทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการศึกษา ตลอดจนความรู้ ด้านต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็กที่จะสอน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิญญู ทรัพย์ะประภา (2524 : 21-23) ได้กล่าวว่า ครูมีบทบาทในการใช้หลักสูตรในเนื่อ งานที่ปฏิบัติคือ ทำการสอนโดยศึกษาเด็ก ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู ฯลฯ เตรียมการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ และการประเมินผล วิธีปฏิบัติคือ

1. ทำความรู้จักเด็ก ศึกษาปัญหาเป็นรายบุคคล ให้ความรู้สึกรอบรู้แก่เด็ก

2. ทำความเข้าใจ จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร
3. ศึกษาแผนการสอน คู่มือครู ให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งก่อนทำการสอน
4. เตรียมสื่อการเรียนที่จะใช้ในการสอนแต่ละครั้งก่อนการสอน
5. จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้
 - 5.1 เด็กรู้จักคิด รู้จักหาเหตุผล รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้
 - 5.2 เด็กรู้จักคิด แก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เน้นกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม และอภิปราย
 - 5.3 เด็กยอมรับความสามารถของผู้อื่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 5.4 เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. ทำการสอนทุกครั้งอย่างมีจุดหมาย ครูจะต้องรู้อยู่ตลอดเวลาว่า วิชาที่ตนกำลังสอนนั้น สอนโดยมีจุดประสงค์อะไร
7. ฝึกหาวิธีการประเมินผลและรู้จักใช้เครื่องมือประเมินผลที่ถูกต้องตามลักษณะกิจกรรมการเรียน และมวลประสบการณ์ที่จัดให้เด็ก

จัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความจำเป็นต้องได้รับการซ่อมเสริม

จากความเห็นของบุคคลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารหน่วยงานที่สำคัญที่สุด สำหรับการบริหารการศึกษาทั้งหมดคือ โรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติ เป็นผู้นำเอาหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรทั้งหมด ที่หน่วยงานระดับชาติวางเอาไว้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เกิดผลตามประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 174-176) ส่วนครูเป็นผู้ให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งเป็นผู้รับการศึกษาโรงเรียนจะขาดครูไม่ได้ในโลกแห่งการศึกษา เราไม่สามารถหาอะไรมาแทนครูได้ถึงแม้ว่าจะมีเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างมากมายก็ตาม (พนัส ทันทินันท์. 2524 : 155)

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมทางการศึกษาของโรงเรียน

ความมุ่งหมายเบื้องต้นที่สำคัญของโรงเรียนก็คือ “การให้การศึกษาแก่เด็ก” โดยเด็ก ๆ จะเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมหรือประสบการณ์ใดๆ ทั้งในและนอกหลักสูตรที่ปฏิบัติกันอยู่ในโรงเรียนจะต้องมีความมุ่งหมายทางการศึกษารวมอยู่ด้วยเสมอ โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ซึ่งเด็กมีโอกาสเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและประสบการณ์อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรของวิชาต่างๆ ในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดเป็นโปรแกรมทางการศึกษาขึ้น จะเพียงแต่สอนในเนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้เท่านั้นย่อมไม่พอ ทุกวิชาจึงต่างก็มีโปรแกรมทางการศึกษาอันประกอบด้วยกิจกรรมและประสบการณ์ที่

หลากหลายเป็นหลักในการจัดและดำเนินงาน เช่น วิทยาศาสตร์ก็มีโปรแกรมวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน สังคมศึกษาก็มีโปรแกรมสังคมศึกษาในโรงเรียน พลศึกษาก็มีโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ในทำนองเดียวกันสุขศึกษาก็มีโปรแกรมสุขศึกษาในโรงเรียน การจัดการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพให้ครบทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ นั้น ถ้าหากไม่กล่าวถึงอิทธิพลภายนอกอื่นๆ ที่มีต่อตัวเด็กแล้ว จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมและบริการสุขภาพที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นย่อมมีบทบาทที่สำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กอย่างมาก อย่างที่กล่าวกันว่าครูหรือผู้สอนนั้นมียู้อยู่ด้วยกันหลายประเภท สรุปง่ายๆ ก็คือ มีทั้งครูที่พูดได้และพูดไม่ได้ (หรือครูที่มีชีวิตและครูที่ไม่มีชีวิต) สิ่งแวดล้อมและบริการสุขภาพซึ่งจัดอยู่ในครูประเภทหลัง จึงสามารถสอนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมและบริการสุขภาพทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติไปด้วยพร้อมๆ กัน

การจัดการศึกษาคณะเซนต์คาเบรียล

วชิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ (2543 : 20) กล่าวว่า มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย (Saint Gabriel Foundation of Thailand) ให้จดทะเบียนกับทางราชการในปี พ.ศ. 2503 มีคณะกรรมการบริหารเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิ โดยมีภราดรเจ้าคณะแขวงฯ (Brother Provincial) ซึ่งเป็นหัวหน้านักบวชชายในประเทศไทยของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ที่นักบุญหลุยส์มารี กรียอง เดอมงฟอร์ตเป็นผู้ตั้งคณะนักบวชกลุ่มนี้ เป็นประธานคณะกรรมการบริหารมูลนิธิ โดยตำแหน่งมีอำนาจแต่งตั้ง ผู้บริหารสูงสุดของแต่ละโรงเรียนและสถาบันการฝึกอบรมเฉพาะด้าน

การจัดการศึกษาคณะเซนต์คาเบรียล เป็นการดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนและสถาบันต่างๆ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและในอนาคตรวมถึงการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนประกอบด้วยโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา 13 แห่ง และโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา 2 แห่ง นอกเหนือจากในระดับอุดมศึกษาคือมหาวิทยาลัย 1 แห่ง ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในการกำกับดูแล และประสานงานของคณะกรรมการมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกลักษณะของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมทั้ง 3 ระดับ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี โรงเรียนเซนต์หลุยส์เซิงเทรา โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง และโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเซนต์คาเบรียลโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแยกระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มี 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญกรุงเทพฯ โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเชียงใหม่ และโรงเรียนมงฟอร์ตแผนกประถม

1.2 ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการอาทิ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย์ นครราชสีมา และโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ

2. สถาบันอบรมพิเศษสำหรับผู้ที่จะเตรียมตัวเป็นนักบวชของคณะฯ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ยุวลัยหุลย์ มารี ศรีราชา SAINT LOUIS MARY'S JUNIORATE (SLJ) ศูนย์ฝึกอบรมสันทรายเชียงใหม่ MONTFORT NOVITIATE (MNS) และบ้านนักศึกษาคณะ เซนต์คาเบรียล สามพราน นครปฐม

3. สถาบันที่จัดการฝึกอบรมด้านอาชีพในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ โรงเรียนมี 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ นครพนม ASSUMPTION VOCATIONAL CENTER (AVC)

4. สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ASSUMPTION UNIVERSITY of THAILAND ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติแห่งแรกในประเทศไทย

ในปีการศึกษา 2542 มีโรงเรียน/สถาบัน นักเรียน/นักศึกษา ครู/อาจารย์ ในความรับผิดชอบของคณะเซนต์คาเบรียล จำนวน 14 โรงเรียน สถาบันฝึกอบรมวิชาชีพ 1 แห่ง และสถาบันฝึกอบรมด้านจิตใจ จำนวน 3 แห่ง รวมถึงมหาวิทยาลัย 1 แห่ง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนในระบบโรงเรียนทั้งสิ้น 43,210 คน จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี 15,131 คน ระดับปริญญาโท 1,728 คน และระดับปริญญาเอกจำนวน 54 คน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 16,913 คน (รวมนักศึกษาต่างชาติจาก 47 ประเทศจำนวน 906 คน ด้วย) และจำนวนครูที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน 2,457 คน จำนวนอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา 939 คน (รวมอาจารย์ต่างชาติ 31 ประเทศจำนวน 362 คนด้วย) ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของจำนวนโรงเรียนในสังกัดของคณะฯ ปี ค.ศ. ที่ต่อตั้ง จำนวนนักเรียน – ครู ในปีการศึกษา 2543 ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตาราง 1 และตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียน/ปี ค.ศ.ที่ก่อตั้ง / จำนวนนักเรียน - ครู ปีการศึกษา 2543

โรงเรียน	นักเรียน	ครูชาย	ครูหญิง	รวมจำนวนครู
1. โรงเรียนอัสสัมชัญกรุงเทพฯ (1901)	3,184	97	156	253
2. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล (1920)	4,641	139	120	259
3. โรงเรียนมงฟอร์ตเชียงใหม่ (1932)	2,317	55	55	110
4. โรงเรียนมงฟอร์ต (แผนกประถม)	2,301	60	57	117
5. โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย (1939)	1,463	25	68	93
6. โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา (1944)	4,079	70	116	186
7. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา (1948)	3,076	43	119	162
8. โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง (1958)	4,194	75	210	285
9. โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี (1961)	4,747	67	140	207
10. โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง (1963)	2,509	44	119	163
11. โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี (1965)	1,447	27	76	103
12. โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา (1967)	1,978	43	99	142
13. โรงเรียนอัสสัมชัญ (แผนกประถม)	3,471	56	151	207
14. โรงเรียนอัสสัมชัญลำไ้ง (1979)	3,672	64	123	187
รวม	43,079	862	1,609	2,474

ขณะนี้โรงเรียนในคณะเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจาก สช. แล้ว ส่วนที่เหลืออยู่ในขั้นตอนการเตรียมการรับการตรวจเยี่ยม โรงเรียนของคณะเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ ผู้ปกครองในโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การรับราชการ โรงเรียนในคณะฯ มีการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนเท่าที่กำหนด โดยผู้ปกครองที่มีสิทธิในการเบิกเงินสวัสดิการค่าธรรมเนียมการเรียนมีจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 40.44 เฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 23.76 ของนักเรียนในคณะเซนต์คาเบรียลทั้งหมด

การอุดหนุนและส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่ให้แก่โรงเรียนในคณะเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่ได้แก่ การให้หนังสือระดับประถมศึกษาไว้ยืมเรียน จะให้เงินอุดหนุนในรูปของคู่มือการศึกษา ในส่วนที่ทางโรงเรียนในคณะฯไม่ได้รับการอุดหนุนส่งเสริมเลยได้แก่ การอุดหนุนเป็นค่าอาหารเสริม (นม) ของนักเรียน การให้เข้าทรัพย์สินของกระทรวงศึกษาธิการ การให้กู้ยืมเงินใช้จ่ายในการก่อสร้างซ่อมแซมอาคาร

สำหรับโรงเรียนในคณะเซนต์คาเบรียลที่ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาจาก สช. ส่วนใหญ่ได้แก่ การให้การสงเคราะห์ครูใหญ่และครู และการรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมทางด้านวิชาการ (ประชุมสัมมนา/ฝึกอบรม) ในส่วนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมน้อยมากตามลำดับ ได้แก่ การอุดหนุนด้านสื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมในลักษณะต่างๆ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการอุดหนุนด้านการเงิน

จากนโยบายการศึกษา (2543 : 12) สรุปว่า คณะกรรมการการศึกษา มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการเร่งรัดพัฒนาสถาบันในเครือมูลนิธิ ให้มีคุณภาพ (Quality) มีเอกภาพ (Unity) และมีมาตรฐานสากล (International Standard) เพื่อให้สามารถยืนหยัดและรับใช้สังคมอยู่ได้ตลอดไป

ประการหนึ่ง ในการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี ระยะที่ 2 ปีการศึกษา 2545-2549 จะต้อง มีทิศทางที่ชัดเจนเป็นกรอบในการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางร่วมกัน เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้

นโยบายการศึกษาพร้อมทั้งเป้าหมายของสถาบันในเครือมูลนิธิ ที่จะใช้เป็นแนวทาง และจุดเน้นในการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี ระยะที่ 2 มีดังนี้

ข้อ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ

มุ่งปรับปรุงระบบการบริหาร และการจัดการของสถาบันให้เหมาะสม ทันสมัยและมีมาตรฐานสากล โดยไม่ขัดแย้งกับเจตนารมณ์ และข้อกฎหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติด้วยมาตรการดังต่อไปนี้

- 1.1 ปรับโครงสร้างการบริหารให้มีเอกภาพ และมีมาตรฐานสากล
- 1.2 เปิดโอกาสให้ครูฆราวาสมีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น
- 1.3 กระจายอำนาจลงสู่หน่วยงานระดับล่างอย่างเหมาะสม
- 1.4 ดำเนินการให้ทุกสถาบันเป็นนิติบุคคล และบริหารงานในรูปคณะกรรมการ

ข้อ 2 ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู

มุ่งพัฒนาครูทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติการ ให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญแบบมืออาชีพ รวมทั้งดำเนินการให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาฯ ด้วยมาตรการต่อไปนี้

- 2.1 พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาฯ
- 2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านโอกาสและเงินทุน ให้ครูไปศึกษาต่อระดับ

ปริญญาโท/เอก

- 2.3 จัดระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จริงจังและสม่ำเสมอ

ข้อ 3 ด้านขวัญ กำลังใจ และสวัสดิการของบุคลากร

มุ่งเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และสวัสดิการแก่ครู/อาจารย์ และพนักงานในสถาบัน

ให้มีความมั่นใจในการทำงาน และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ด้วยมาตรการต่อไปนี้

3.1 ปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจขณะนั้น

3.2 เสริมสร้างระบบคุณธรรมของฝ่ายบริหาร ในการแต่งตั้ง โยกย้าย และถอดถอนบุคลากร รวมทั้งพิจารณาความดีความชอบด้วย

3.3 ให้มีการพิจารณาและมอบรางวัลครูต้นแบบ / ครูตัวอย่าง / ครูดีเด่นของสถาบัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายต่อไปในระดับชาติด้วย

ข้อ 4 การจัดการเรียนการสอน

เร่งรัดปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ และมีความสุขในการศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งการมีอิสรภาพ และการปฏิบัติตนให้มีคุณค่าต่อสังคม ด้วยมาตรการต่อไปนี้

4.1 จัดทำหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน โดยมีหลักสูตรแกนกลางเป็นพื้นฐาน และเพิ่มเติมส่วนที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

4.2 จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความเชื่อว่า “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

4.3 เน้นประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน มากกว่าปริมาณผลผลิต

4.4 มีการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย และไม่น้อยกว่าสองภาษา เป็นต้น

ข้อ 5 ด้านความร่วมมือ

มุ่งแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องในระบบเครือข่าย ซึ่งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การประสานงานที่ดี และความภาคภูมิใจร่วมกัน ด้วยมาตรการต่อไปนี้

5.1 สร้างกลุ่มกิจกรรมสัมพันธ์ และความร่วมมือเชิงวิชาการ ระหว่างสถาบันในเครือมูลนิธิฯ และหรือระหว่างสถาบันภาครัฐ และภาคเอกชนตามความเหมาะสม

5.2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นพลังสำคัญ ในการร่วมพัฒนาความก้าวหน้าของสถาบัน

5.3 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสถาบัน ซึ่งประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนภาครัฐ

ข้อ 6 ด้านการให้บริการชุมชน

มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้บริการในด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรทางการศึกษา และเข้ามาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ด้วยมาตรการต่อไปนี้

6.1 จัดตั้งชมรม / สมาคมผู้ปกครองและครูฯ ศิษย์เก่าฯ และสมาคมต่าง ๆ

6.2 ส่งเสริมครูและนักเรียน / นักศึกษาในสถาบัน ให้เป็นผู้รับใช้ชุมชน / สังคม
เมื่อมีโอกาส

6.3 เปิดให้บริการห้องสมุดของสถาบัน ให้เป็น “ห้องสมุดชุมชน” ตามความเหมาะสม

ข้อ 7 ด้านกองทุนไม่สูญสลาย

มุ่งส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนถาวร (Endowment Fund) ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแห่งความมั่นคงของสถาบัน ในการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน ด้วยมาตรการต่อไปนี้

7.1 ร่วมกันรณรงค์หาทุนจากผู้มีจิตศรัทธาสนับสนุน หรือจากการจัดกิจกรรมรายได้ เพื่อจัดตั้งกองทุนถาวรแบบค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป

7.2 นำดอกผลของกองทุนฯ ไปใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าของสถาบันในด้านต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของบุคลากรด้วย

ข้อ 8 ด้านอาคารสถานที่ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม

มุ่งปรับปรุง / ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด ก่อนที่จะตัดสินใจ วางแผน และดำเนินการก่อสร้างใหม่ ด้วยมาตรการต่อไปนี้

8.1 ปรับปรุง / ซ่อมแซมอาคารเรียนและอาคารประกอบ ให้สามารถใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า

8.2 ปรับจำนวนนักเรียน / นักศึกษาในแต่ละห้อง ให้สมดุลกับสภาพห้องเรียน / ห้องประกอบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

8.3 จัดหาและนำเทคโนโลยี / นวัตกรรม มาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่

ข้อ 9 ด้านการวิจัย

มุ่งพัฒนาระบบงานวิจัยภายในสถาบันให้ถูกหลักวิชา และสามารถนำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหาร การจัดการ และการเรียนการสอน ด้วยมาตรการต่อไปนี้

9.1 จัดให้มีการวิจัยภายในสถาบัน และพัฒนาศักยภาพให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

9.2 ส่งเสริมการวิจัยภายในสถาบันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เน้นการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกรณีพิเศษ

9.3 พัฒนาความก้าวหน้าของสถาบัน ด้วยระบบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่วนหนึ่งได้มาจากผลการวิจัย

ข้อ 10 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

มุ่งพัฒนาคุณภาพของสถาบันให้มีมาตรฐานสากล ทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จนสามารถประกันคุณภาพฯ และได้รับการรับรองคุณภาพฯ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ด้วยมาตรการต่อไปนี้

10.1 พัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ประเมินตนเอง และประเมินภายใน เพื่อสร้างความพร้อมก่อนที่จะมีการประเมินภายนอก

10.2 จัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา และการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

10.3 จัดทำและนำเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

10.4 พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะรับการประเมินอีก ในทุกๆ 5 ปี

ตามความคิดเห็นของผู้วิจัย จากสภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนที่อยู่ในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ ของการเป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษา ในภาคเอกชนที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มุ่งเน้นในด้านคุณภาพมากกว่าปริมาณเห็นได้จากการวางแผน นโยบาย ที่ชัดเจน รวมถึงการตรวจสอบทุกขั้นตอนแต่สิ่งที่กำหนดจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ดังที่ตั้งไว้หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับจัดการของโรงเรียนในเครือแต่ละโรงที่ยึดการจัดการศึกษา ของคณะเซนต์คาเบรียลเป็นหลักว่าจะสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หรือไม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ทิมมรีค (Timmreck, 1978) ทำการวิจัยเรื่อง “สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในห้องเรียน” (Will the Real Cause of Classroom Discipline Problems Please Stand Up!) มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการเดลฟาย เพื่อหาความเห็นร่วมกัน ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 150 คน แล้วเรียงลำดับความเห็นที่ตรงกันจากมากไปหาน้อย จากการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในห้องเรียน ซึ่งสืบเนื่องมาจากตัวครูนั้น สรุปได้ดังนี้

1. สอนโดยไม่เตรียมการสอน ไม่มีทักษะในการสอน นอกจากนั้นยังขาดความเข้าใจในการใช้สื่อการสอน อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

2. ใช้เสียงระดับเดียวกันหมดทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
3. ขาดสอนบ่อย สุขภาพไม่ดีมีปัญหาจิตใจและอารมณ์
4. ไม่เข้าใจผู้อื่น ขาดเทคนิคและความเข้าใจด้านความต้องการของนักเรียน
5. ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน
6. มีทัศนคติไม่ดีต่อการสอน ไม่มีการใช้แรงจูงใจในการสอน
7. ใ้งานไม่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนและคาดหวังไว้สูง
8. ขาดความกระตือรือร้นในการสอน ไม่ชอบวิชาที่สอน
9. ไม่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
10. ไม่รู้จักสังเกตนักเรียน

ฟาโวล (Fawole, 1979 : 1893) ทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจสถานภาพของการสอน สุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งรัฐโอคลาโฮมา” (A Survey of the Status of Health Instruction in Oklahoma Junior and Senior High Schools) ผลการวิจัย พบว่า

1. ร้อยละ 49.99 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 29.82 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ระบุว่าการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนถูกจัดอยู่ในสาขาพลศึกษา
2. ร้อยละ 12.07 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 22.81 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย เสนอว่าควรแยกวิชาสุขศึกษาเป็นวิชาอิสระ
3. ร้อยละ 52.27 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 62.02 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ระบุหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงหลักสูตรสุขศึกษาว่าควรมาจากความ ต้องการของนักเรียนและชุมชน
4. ร้อยละ 25.22 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 24.10 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ใช้หนังสืออ้างอิงอ่านนอกเวลาทางด้านสุขภาพ ในชั้นเรียนสุขศึกษาด้วย
5. ร้อยละ 18.88 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 22.85 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายในชั้นเรียนสุขศึกษา
6. ร้อยละ 16.90 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 17.07 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ระบุว่าได้ใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะในการสอนมากที่สุด
7. ร้อยละ 61.53 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 69.77 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ใช้ชั้นเรียนสุขศึกษาในห้องเรียนปกติ
8. ร้อยละ 40.39 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 44.45 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ใช้เทคนิคการสังเกตในการประเมินผลวิชาสุขศึกษา
9. ร้อยละ 63.42 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 64.87 ของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ระบุว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ฟอล์คเคนเบอร์รี่ (Faulkenberry, 1980) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องการสอน สุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐคาโรไลนา” (A Study of Health Instruction in South Carolina Public Senior High Schools) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาพของ โปรแกรมการสอนสุขศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางพัฒนา โดยใช้ แบบสอบถามครูสุขศึกษาจำนวน 164 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาสุข ศึกษาแยกเป็นวิชาต่างหากไม่รวมกับวิชาอื่น วิชาสุขศึกษายังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่าง เพียงพอจากผู้บริหารระดับท้องถิ่น และระดับรัฐ ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดคุณวุฒิทางสุขศึกษา ตำราและคู่มือมีคุณภาพต่ำยังใช้เป็นแนวทางได้น้อย และครูสุขศึกษารู้ปัญหาของการสุขศึกษาใน โรงเรียน และมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาการสุขศึกษาในโรงเรียนต่อไป ผู้วิจัยได้เสนอแนะ

ให้โรงเรียนควรแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้ประสานงานสุขศึกษาในโรงเรียน 1 คน เพื่อดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนทั้ง 3 ด้านอย่างครบถ้วน

เรย์มอน (Raymond, 1981) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแบบพรรณนาเกี่ยวกับโปรแกรมการสอนสุขศึกษา ระดับชั้น 8-12 ในโรงเรียนรัฐบาลแห่งรัฐจอร์เจีย” (A Descriptive Study of the Health Instruction Programs in Georgia Public Schools, Grades 8-12) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสุขศึกษา และครูพลศึกษาจากโรงเรียน จำนวน 100 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางพลศึกษาควรมีส่วนร่วม ในการวางแผนการสอนสุขศึกษามากที่สุด โรงเรียนควรจัดโครงการอาหารกลางวัน โครงการสัปดาห์ และจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมความรู้ และความเป็นผู้นำของนักเรียน สำหรับการจัดหลักสูตรสุขศึกษาในโรงเรียนควรจัดให้รัดกุม โดยมีกรรมการหลักสูตรในโรงเรียน ครูสุขศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ งานวิจัยในประเทศไทย

ณรงค์ นาคเจริญ (2527) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูผู้สอนสุขศึกษา ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521” โดยใช้แบบสอบถามไปยังครูผู้สอนสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 11 จำนวน 168 คน เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษาใน 5 ด้านคือ ความมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน ประเมินผล และการบริหารและบริการหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนสุขศึกษามีความคิดเห็นว่า หลักสูตรวิชาสุขศึกษา พุทธศักราช 2521 มีความเหมาะสมมากทั้ง 5 ด้าน และในการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับต่างกัน วุฒิทางวิชาเอกต่างกันและประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา พุทธศักราช 2521 ไม่ต่างกันในทุกด้าน แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ครูทำการสอน พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน นอกจากด้านความมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกับครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สมพงศ์ เรืองศรี (2530) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา สำนววจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาของครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3 โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสุขศึกษา จำนวน 220 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษามีสภาพการปฏิบัติในระดับมากเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ในเรื่องการใช้แบบทดสอบปรนัยในด้านความรู้ การใช้การสังเกตใน

ด้านทัศนคติ การใช้การสังเกตและปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่มในด้านการปฏิบัติ ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ครูสุขศึกษามีปัญหาโดยส่วนรวมและรายด้านในระดับปานกลาง แต่พบว่าในบางข้อย่อยมีปัญหาในระดับมาก ขาดคู่มือและอุปกรณ์ในการวิเคราะห์ข้อสอบ ขาดอุปกรณ์ในการทดสอบปฏิบัติในบางบทเรียน ขาดคู่มือและอุปกรณ์ในการวัดและประเมินผล ขาดความรู้ในการสร้างแบบวัดทัศนคติขึ้นใช้เอง คาบการเรียนวิชาสุขศึกษามีน้อย ทำให้การวัดผลด้านการปฏิบัติทำได้ไม่ทั่วถึง การวัดและประเมินผลด้านการปฏิบัติต้องใช้เวลามาก การสังเกต การปฏิบัตินอกเวลาทำได้ยาก การให้คะแนนการปฏิบัติจากเพื่อน ครู ผู้ปกครองทำได้ไม่ทั่วถึง ครูสุขศึกษาสอนในหลายระดับชั้น จำเป็นต้องออกข้อสอบในหลายรายวิชา ขาดการเก็บรวบรวมข้อสอบที่วิเคราะห์แล้วเป็นธนาคารข้อสอบ ขาดการพบปะกับครูในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ระหว่างครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน พบว่าไม่มีความแตกต่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2534) ทำการวิจัยเรื่อง “การติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และเปรียบเทียบกระบวนการใช้หลักสูตรระหว่างครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษากับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 180 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความเข้าใจ มีการปฏิบัติ มีความพร้อม และมีความสามารถในการใช้หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นรายข้อและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และครูสังกัดกรมสามัญศึกษาจะมีระดับมากกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเล็กน้อยทุกด้าน

2. ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานต่างกัน และมีสาขาวิชาเอกต่างกัน มีระดับความเข้าใจ มีการปฏิบัติ มีความพร้อมและความสามารถเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

3. ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิปริญญาตรีมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีจะมีการปฏิบัติได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5-9 ปี กับมีประสบการณ์ในการสอน 15 ปี

ขึ้นไป มีความเข้าใจในการใช้หลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรดีกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน 5-9 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10-14 ปี มีความพร้อมและความสามารถในการใช้สื่อประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ 10-14 ปีขึ้นไปมีความพร้อมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี

สุนันท์ เจียรกุล (2535) ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้างานอาคารสถานที่ ครูอนามัยโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือครูสุขศึกษาที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 312 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 3 ขนาดประสบปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน คือ เนื้อที่โรงเรียนคับแคบ สนามกีฬาไม่เพียงพอ ด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน คือ ขาดบัตรบันทึกสุขภาพนักเรียน ขาดการบริการทันตสุขภาพและขาดการทดสอบการได้ยิน สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน คือ ขาดกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางสุขภาพของนักเรียน ขาดการนิเทศสุขศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2535) รายงานโครงการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 วิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด และการเล่นกีฬา ตามมติคณะรัฐมนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ปีการศึกษา 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือ แนะนำการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 131 โรงเรียน โดยใช้ทั้งแบบสำรวจแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการนิเทศ และแบบสอบถาม ผลการนิเทศการใช้หลักสูตรสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มีดังนี้

1. ด้านหลักสูตรสุขศึกษา พบว่าสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางได้ศึกษาหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษาตามจุดเน้นของหลักสูตรโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยคือ การให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยความชื่นชม การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกครั้ง การให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหาเป็นการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การสอนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การสอนโดยให้วิทยากรมาให้ความรู้ การสอนโดยจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นและเหมาะสมกับท้องถิ่น

3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนสุขศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ดังนี้คือ ผลิตสื่อการสอนใช้เอง ผลิตเอกสารประกอบการสอน การแลกเปลี่ยนสื่อการสอนระหว่างโรงเรียน การมีห้องโสตทัศนูปกรณ์ การจัดเก็บอุปกรณ์ การสอนอย่างมีระบบ ระเบียบ การพัฒนาและปรับปรุงสื่อการสอน

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยมี 3 ข้อ คือ การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน ทุกเรื่อง การวัดและประเมินผลด้านเจตคติ การวัดและประเมินผลด้านกระบวนการ

อภิญา ศิริพันธ์ (2536) ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการของครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการของครูสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนและแบบสอบถามโดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนตามสภาพจริงของครูสุขศึกษาในชั้นเรียนคนละ 3 ครั้ง จำนวน 32 คน จาก 32 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 96 ครั้ง และให้ครูสุขศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการของครูสุขศึกษาโดยรวม ครูสุขศึกษาใช้ทักษะกระบวนการ ขั้นที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นมากที่สุด ส่วนใหญ่ครูนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหาโดยการบรรยาย ใช้คำถามและการสนทนา ครูสุขศึกษาทราบนโยบายการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการจากเอกสารการใช้หลักสูตรและศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการด้วยตนเอง และพบว่ามีปัญหามากในเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่เน้นการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุขศึกษา

ชนิษฐา จันทวโร (2536) ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหมวดพลานามัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ปัญหาการสอนวิชาสุขศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษา จำนวน 370 ชุด และครูที่ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา จำนวน 370 ชุด และหัวหน้าหมวดพลานามัย จำนวน 370 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 900 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.00 แล้วนำ

ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า "ที" (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษารับรู้ว่าตนเองมีปัญหาในการสอนสุขศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูที่ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษารับรู้ว่าตนเองมีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษา

2. หัวหน้าหมวดพลานามัยรับรู้ว่าครูที่ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษามีปัญหาในการสอนสุขศึกษาระดับมาก ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอนวิชาสุขศึกษา เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา ตามการรับรู้ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดพลานามัยรับรู้ว่า ครูที่ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษามีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษา

เพ็ญภา ไพรบูรณ์ (2545) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนนาร่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าครูที่จบวิชาเอกต่างกันมีปัญหาการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่จบวิชาเอกสุขศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตรมากกว่าครูที่จบวิชาเอกอื่นๆ และครูที่จบวิชาเอกพลศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตรน้อยที่สุด

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่ได้รวบรวมข้างต้น สรุปได้ว่าการใช้หลักสูตรสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในด้าน การขาดอุปกรณ์การสอน เนื้อหามีจำนวนมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาสอนที่มีจำนวน 1 คาบ/สัปดาห์ ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ส่วนใหญ่ยังใช้การบรรยาย ไม่เน้นการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ ไม่ปรับหลักสูตรให้เข้ากับท้องถิ่น มีปัญหาเรื่องการทำแผนการสอน วัดผลด้านความรู้มากกว่าด้านทัศนคติและการปฏิบัติ ครูสอนเน้นเนื้อหา มากกว่าการปฏิบัติ และการปลูกฝังทัศนคติ หลักสูตรไม่สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ครูยังไม่เข้าใจหลักสูตรเท่าที่ควรและพบว่าครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางด้านวิชาเอกสุขศึกษาโดยตรง ซึ่งพื้นฐานการศึกษาของครูสุขศึกษาจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะครูเป็นผู้นำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยตรง

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศนั้น สรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่แท้จริงนั้น มีสาเหตุมาจากครูผู้สอนด้วย ซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นวิธีสอนของครู การเตรียมตัวสอนของครูก็เป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้ในการสอนของนักเรียนอีกด้วย จากการสำรวจพบว่า มีการปรับปรุงหลักสูตรจากความต้องการของนักเรียน

และชุมชน มีหนังสืออ่านนอกเวลาด้านสุขภาพในชั้นเรียน มีการใช้อุปกรณ์การสอนและมีการนำ
การสังเกตมาใช้ในการประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลดีต่อการเอื้ออำนวยต่อการนำหลักสูตรวิชา
สุขศึกษาและพลศึกษามาใช้แทบทั้งสิ้น นอกจากนั้นครูสุขศึกษาควรมีวุฒิทางวิชาเอกทางด้าน
สุขศึกษาและพลศึกษาโดยตรง และควรเป็นผู้มีบทบาทในการจัดหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาใน
โรงเรียนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 11 แห่ง จำนวน 135 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำนวน 55 คน โดยการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบ่งครูตามสังกัดได้ 11 โรงเรียน
2. แต่ละโรงเรียนแบ่งครูเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มที่เป็นครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
3. กลุ่มที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเลือกมาแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวม 11 คน
4. กลุ่มครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับช่วงชั้นที่สอน
5. แต่ละช่วงชั้นเลือกครูผู้สอนช่วงชั้นละ 1 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง รวม 11 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน ได้จำนวน 44 คน
6. รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 55 คน รายละเอียดแสดงใน (ตาราง 2)

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ	ครูผู้สอน	รวม
โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล			
1. โรงเรียนอัสสัมชัญ	1	4	5
2. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล	1	4	5
3. โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี	1	4	5
4. โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ	1	4	5
โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด			
1. โรงเรียนเซนต์หลุยส์	1	4	5
2. โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา	1	4	5
3. โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง	1	4	5
4. โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง	1	4	5
5. โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา	1	4	5
6. โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี	1	4	5
7. โรงเรียนเซนต์หลุยส์	1	4	5
รวม	11	44	55

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ ออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. ชุดแบบบันทึก / สํารวจ โดยดูจากรายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการ

รายงานการประชุมกลุ่มสาระ และรายงานการตรวจคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พุทธศักราช 2544 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของครู ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิการศึกษา สาขาการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระดับชั้นที่สอน จำนวนคาบ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พุทธศักราช 2544

3. แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิการศึกษา สาขาการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระดับชั้นที่สอน และ จำนวนคาบ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิดให้เติมข้อความ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และศึกษารายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม และการสร้างแบบสัมภาษณ์ของ

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบเพื่อพิจารณา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูสุขศึกษา และพลศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายเขตศูนย์การศึกษาแห่งประทศไทย

5. นำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถาม

6. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบเพื่อพิจารณา และนำมาปรับปรุง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ช่วยพิจารณาสอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การสำรวจรายงานการประชุม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สรุปและบันทึกข้อมูล

2. การสัมภาษณ์ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 11 โรงเรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงโรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล เพื่อขออนุมัติศึกษาวิจัย

2.2 ผู้วิจัยติดต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เพื่อขออนุมัติดำเนินการ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. การใช้แบบสอบถาม กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 11 โรงเรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงโรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล เพื่อขออนุมัติศึกษาวิจัย

3.2 ผู้วิจัยติดต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เพื่อขออนุมัติดำเนินการ

3.3 ผู้วิจัยทำหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามคืน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งทางไปรษณีย์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวม แบบสำรวจ/แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การสำรวจ/การบันทึก

ผู้วิจัยได้รวบรวมและบันทึกปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจากรายงานการประชุมของฝ่ายวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปตามประเด็น

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะภราดาเซนต์คาเบรียล ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์มาสรุปตามประเด็น

3. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่างๆ ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด และติดตามเพื่อรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนต่างๆ ตรวจสอบเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยการอภิปรายผลออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่

1. การจัดทำสาระการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้
5. สื่อการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผล
7. การบริหารจัดการ

4. เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล โดยการเปรียบเทียบโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และโรงเรียนที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด จัดทำตารางแยกเนื้อหา ลักษณะปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรในเรื่องที่เหมือนกันและใกล้เคียงกัน ดังแสดงใน (ภาคผนวก) แล้วนำมาหาค่าความถี่และร้อยละ ทั้งนี้ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบความสอดคล้องและหาความถูกต้องของข้อมูลด้วย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามปลายเปิดทางไปรษณีย์ให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด 7 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูที่อยู่ในโรงเรียนเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 4 โรงเรียน และศึกษาเอกสารการประชุมกลุ่มสาระ และเอกสารการตรวจติดตามคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 11 โรงเรียน จำนวน 55 คน แบ่งเป็น 2 เขต คือโรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด จำนวน 7 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ คือ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาที่ทำการสอน ประสบการณ์การอบรม การศึกษาเอกสาร หน้าที่นอกเหนือจากการสอน ความรู้สึกต่อการสอนวิชาสุขศึกษา ความรู้สึกต่อการสอนวิชาพลศึกษา อาชีพนอกเหนืออาชีพครู จำนวนนักเรียนต่อห้อง และวิธีการสอน ซึ่งอาจส่งผลต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยประมาณ 31-40 ปี รองลงมาอายุ 20 – 30 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่จบสาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสหวิทยาการ สอนในช่วงชั้นที่ 1-4 ในจำนวนเท่ากัน มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยกว่า 5 ปี รองลงมา 10 ปีขึ้นไป จำนวนคาบที่สอน 11 – 15 คาบ/สัปดาห์ รองลงมาคือ 16 -

20 คาบ/สัปดาห์ ประสบการณ์ในการอบรมส่วนใหญ่ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป ครูผู้สอนทั้งหมดเคยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน ส่วนความรู้สึกรต่อการสอนวิชาสุขศึกษาครูส่วนใหญ่ไม่ชอบสอนสุขศึกษา แต่มีความรู้สึกชอบถึงชอบมากต่อการสอนวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพครู สำหรับจำนวนนักเรียนที่สอนส่วนมากคือ 50 คนต่อห้อง และลำดับวิธีการสอน ใช้วิธีการสอนแบบปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการอภิปราย การบรรยาย การใช้วีดิทัศน์ การสาธิต และโครงการตามลำดับ

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 31-40 ปี รองลงมาคือ 41-50 ปี 20-30 ปี และ 51-60 ปี ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี สาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสหวิทยาการ ระดับชั้นที่สอน อันดับ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อันดับ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อันดับ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อันดับ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ระยะเวลาที่ทำการสอนส่วนใหญ่ 6-10 ปี รองลงมาน้อยกว่า 5 ปี และอันดับ 3 10 ปีขึ้นไป จำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์ 11 – 15 คาบ/สัปดาห์ รองลงมาคือ 16 – 20 คาบ/สัปดาห์ ประสบการณ์รับการอบรมสัมมนา 2 ครั้งขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ โดยทั้งหมดเคยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน ครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่ชอบสอนวิชาสุขศึกษา แต่ส่วนใหญ่ชอบสอนวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนส่วนมากไม่มีอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพครู จำนวนนักเรียนต่อห้องส่วนใหญ่คือ 30-40 คนต่อห้อง ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นแบบบรรยาย การอภิปราย การสาธิต การใช้วีดิทัศน์ และโครงการตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แห่งประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แยกตามประเด็น ต่อไปนี้ 1) ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2) ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดและประเมินผล 7) ด้านการบริหารจัดการ โดยการเรียงลำดับค่าร้อยละของปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตาราง 3 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			1. ด้านการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง		
1.1 ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผล การเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะ สอนทันเวลาหรือไม่	10	52.63	1.1 ครูที่มีประสบการณ์การ อบรมมากกว่าสามารถเขียนผล การเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่ มีประสบการณ์น้อย	13	40.63
1.2 ครูผู้สอนบางคนเขียนผล การเรียนรู้ที่คาดหวังโดยไม่ดูสาระ การเรียนรู้	5	26.32	1.2 การเขียนผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	11	34.37
1.3 ไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายใน โรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	3	15.79	1.3 เขียนผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับ การจัดเวลาเรียน	8	25.00
1.4 ครูที่มีประสบการณ์ มากกว่ายังให้ข้อมูลไม่ชัดเจน	1	5.26			
รวม	18	100.00	รวม	32	100.00

การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นโรงเรียนในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้

- 1) ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่
- 2) ครูผู้สอนบางคนเขียนผลการเรียนรู้โดยไม่ดูสาระการเรียนรู้
- 3) ไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง
- 4) ครูที่มีประสบการณ์มากกว่ายังให้ข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจน

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด มีปัญหาดังนี้

- 1) ครูที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่าสามารถเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

2) การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

3) เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดเวลาเรียน

จากตารางปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่ และไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ส่วนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาครูที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่าสามารถเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดเวลาเรียน

2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้

ตาราง 4 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้			2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้		
2.1 ครูยังไม่ได้ศึกษา	10	52.63	2.1 เอกสารในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีมากเกินไป	15	40.54
รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร			2.2 ครูไม่รู้ว่าจัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จแล้วจะเหมาะสมสำหรับผู้เรียนหรือไม่	12	32.43
2.2 ครูไม่มั่นใจว่าสาระการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะถูกต้องหรือไม่	5	26.32	2.3 โรงเรียนจัดอบรมหลายครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อนทำจริง	7	18.92
2.3 วิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	3	15.79	2.4 จัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จไม่ทันกับที่ ส.พ.ฐ กำหนด	3	8.11
2.4 ระยะเวลาในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป	1	5.26			
รวม	19	100.00		37	100.00

การจัดทำสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิธิดาเบรียลแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหา ดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

1) ครูยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร

- 2) ครูไม่มั่นใจว่าสาระการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะถูกต้องหรือไม่
- 3) วิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 4) ระยะเวลาในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด

- 1) เอกสารในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีมากเกินไป
- 2) ครูไม่รู้ว่าจัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จแล้วจะเหมาะสมสำหรับผู้เรียนหรือไม่
- 3) โรงเรียนจัดอบรมหลายครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อนทำจริง
- 4) จัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จไม่ทันกับที่ สำนักมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ส.พ.ฐ.) กำหนด

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่าวิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่า โรงเรียนจัดอบรมหลายครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อนทำจริง

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ตาราง 5 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
3.ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้			3.ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้		
3.1 กำหนดเวลาเรียนด้านพลศึกษา มากกว่าสุขศึกษา	7	30.43	3.1 การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ว่าไม่น่าสนใจ	8	44.44
3.2 กำหนดหน่วยย่อยบางช่วงชั้นน้อยเกินไป บางช่วงชั้นน้อยเกินไป	6	26.09	3.2 กำหนดหน่วยการเรียนรู้บางช่วงชั้นไม่เหมาะสมเนื่องจากไม่มีการสำรวจสื่อ	8	44.44
3.3 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจเนื่องจากไม่สำรวจสถานที่หรือสื่อการเรียนรู้	10	43.48	3.3 เน้นทักษะกีฬามากเกินไป	2	11.11
รวม	23	100.00	รวม	18	100.00

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครู
โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ
และปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้

- 1) กำหนดเวลาเรียนด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา
- 2) กำหนดหน่วยย่อยบางช่วงชั้นน้อยเกินไป บางช่วงชั้นมากเกินไป
- 3) ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจเนื่องจากไม่สำรวจสถานที่หรือสื่อการเรียนรู้

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด มีปัญหาดังนี้

- 1) ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ
- 2) กำหนดหน่วยการเรียนรู้บางช่วงชั้นไม่เหมาะสมเนื่องจาก
ไม่มีการสำรวจสื่อ
- 3) เน้นทักษะกีฬามากเกินไป

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วย
การเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบ
ปัญหาสอดคล้องกัน

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

ตาราง 6 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้			4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้		
4.1 เวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	50.00	4.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	33.33
4.2 กำหนดรูปแบบและหัวข้อของแผนการสอนมากเกินไป	3	30.00	4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย	8	53.33

ตาราง 6 ต่อ

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
4.3 ไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ในการทำแผนการเรียนรู้	2	20.00	4.3 เปลี่ยนแปลงแบบฟอร์มแผนการเรียนรู้บ่อยครั้งทำให้เกิดความสับสน	2	13.33
รวม	10	100.00	รวม	15	100.00

การจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา แบ่งเป็น 2

กลุ่ม คือ

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้

- 1) เวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไป ไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2) กำหนดรูปแบบและหัวข้อของแผนการสอนมากเกินไป
- 3) ไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด

- 1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย
 - 3) เปลี่ยนแปลงแบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้บ่อยครั้งทำให้เกิดความสับสน
- จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าเวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย

5. ด้านสื่อการเรียนรู้

ตาราง 7 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
5. ด้านสื่อการเรียนรู้			5. ด้านสื่อการเรียนรู้		
5.1 กำหนดสื่อการเรียนรู้ไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้	10	50.00	5.1 ไม่มีการสำรวจสื่อก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้	19	48.72
5.2 ไม่ค่อยมีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อ หรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย	7	35.00	5.2 เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	13	33.33
5.3 ขาดการสำรวจสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้	3	15.00	5.3 ไม่ค่อยมีการอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้	7	17.95
รวม	20	100.00		39	100.00

การเตรียมความพร้อมในเรื่องสื่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้

- 1) กำหนดสื่อไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้
- 2) ไม่ค่อยมีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อ หรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย
- 3) ขาดการสำรวจสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด

- 1) ไม่มีการสำรวจสื่อก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้
- 3) ไม่ค่อยมีการอบรม หรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่แตกต่างกัน

6. ด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 8 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
6. ด้านการวัดและประเมินผล			6. ด้านการวัดและประเมินผล		
6.1 ครูไม่ค่อยความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดรูปแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้	24	68.57	6.1 ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลจะถูกต้องหรือไม่	21	53.85
6.2 ไม่มีการสำรวจความต้องการจากครูแต่ละกลุ่มสาระฯ เพื่อกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	11	31.43	6.2 ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	10	25.64
			6.3 ฝ่ายวัดและประเมินผล ไม่สอบถามความต้องการของครูผู้สอนก่อนจัดทำแบบวัดและประเมินผลผู้เรียน	8	20.51
รวม	35	100.00	รวม	39	100.00

แนวทางการวัดและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้

- 1) ครูไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2) ไม่มีการสำรวจความต้องการจากครูแต่ละกลุ่มสาระฯ เพื่อกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลการ

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลจะถูกต้องหรือไม่
- 2) ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3) ฝ่ายวัดและประเมินผลไม่สอบถามความต้องการของครูผู้สอนก่อนจัดทำแบบวัดและประเมินผลผู้เรียน

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าครูไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

7. ด้านการบริหารจัดการ

ตาราง 9 แสดงปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
7. การบริหารจัดการ			7. การบริหารจัดการ		
7.1 ครูที่จบวุฒิทางด้านสุขศึกษามีน้อย	8	38.10	7.1 ครูพลศึกษาไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา	12	40.00
7.2 พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย	7	33.33	7.2 การจัดตารางเรียนพลศึกษาไว้หลังพักกลางวัน	10	33.33
7.3 การจัดตารางเรียนไม่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน	6	28.57	7.3 โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ	8	26.67
รวม	21	100.00	รวม	40	100.00

การบริหารจัดการกระบวนการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) ครูที่จบวุฒิทางด้านสุขศึกษามีน้อย
- 2) พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย
- 3) การจัดตารางเรียนไม่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ครูพลศึกษา ไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา
- 2) การจัดการเรียนพลศึกษาไว้หลังพักกลางวัน
- 3) โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ

จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบ ปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าครูที่จบวุฒิทางด้านสุขศึกษามีน้อย พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูพลศึกษา ไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย แยกตาม ประเด็น ต่อไปนี้ 1) ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2) ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดและประเมินผล 7) ด้านการบริหารจัดการ โดยการเรียงลำดับค่าร้อยละของปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตาราง 10 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง		
1.1 เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	15	48.39	1.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	18	38.30
1.2 เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	9	29.03	1.2 เนื้อหาบางส่วนยากเกินไป บางส่วนง่ายเกินไป	13	27.66
1.3 ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา	7	22.58	1.3 ครูและนักเรียนจำรหัสวิชาไม่ได้	10	21.28
			1.4 ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	6	12.76
รวม	31	100.00	รวม	47	100.00

การนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา มาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหา โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และ จิตพิสัย)
- 2) เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 3) ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
- 2) เนื้อหาบางส่วนยากเกินไป บางส่วนง่ายเกินไป
- 3) ครูและนักเรียนจำรหัสวิชาไม่ได้
- 4) ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้เป็นผลการเรียนรู้ที่

คาดหวัง

จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย) เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เนื้อหาบางส่วนยากเกินไป บางส่วนง่ายเกินไป ครูและนักเรียนจำรหัสวิชาไม่ได้ ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้

ตาราง 11 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้	16	36.36	2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้	13	44.83
2.1 เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	27.27	2.1 ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้		
2.2 สาระการเรียนรู้บางสาระซ้ำซ้อนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	8	18.18	2.2 เน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา	9	31.03
2.3 ไม่มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง			2.3 โอนสาระการเรียนรู้ที่ 1,2,4 และ 5 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	5	17.24

ตาราง 11 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
2.4 จัดประชุมสัมมนาทุกช่วง ชั้นน้อยเกินไป	5	11.36	1.4 ครูผู้สอนไม่สามารถ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ให้ เป็นสาระการเรียนรู้ได้	2	6.90
2.5 ขาดการประสานงาน ระหว่างครูผู้สอนสุขศึกษา และ พลศึกษา	3	6.82			
รวม	44	100.00	รวม	29	100.00

การนำสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่จัดทำเป็น
รูปเล่มของสถานศึกษาแล้วนั้น การนำสาระการเรียนรู้มาใช้เขียนคำอธิบายรายวิชา ผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวัง และนำมาใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือข่ายนิเทศะเขตคาเบรียล
แห่งประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหาโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียน
ในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) สาระการเรียนรู้บางสาระซ้ำซ้อนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- 3) ไม่มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 4) จัดประชุมสัมมนาทุกช่วงชั้นน้อยเกินไป
- 5) ขาดการประสานงานระหว่างครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้
- 2) เน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา
- 3) โอนสาระการเรียนรู้ที่ 1,2,4 และ 5 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- 4) ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นสาระการเรียนรู้
จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการ
เรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหา

แตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น สาระการเรียนรู้บางสาระซ้ำซ้อนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ไม่มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จัดประชุมสัมมนาทุกช่วงชั้นน้อยเกินไป ขาดการประสานงานระหว่างครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้ เน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา โอนสาระการเรียนรู้ที่ 1,2,4 และ 5 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นสาระการเรียนรู้

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ตาราง 12 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้			3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้		
3.1 ไม่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	16	50.00	3.1 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	18	40.91
3.2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	10	31.25	3.2 ไม่มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระฯ หรือระหว่างกลุ่มสาระฯ	11	25.00
3.3 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	6	18.75	3.3 กำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่เหมาะสม	10	22.73
			3.4 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	5	11.36
รวม	32	100.00	รวม	44	100.00

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียนรายชั่วโมง ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่ง

ประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหา โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) ไม่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
- 3) เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิต

พิสัย)

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) ไม่มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือระหว่างกลุ่มสาระฯ
- 3) กำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่เหมาะสม
- 4) เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน(พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย)

จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าไม่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่เหมาะสม

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

ตาราง 13 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
4 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้			4 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้		
4.1 การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	20	30.77	4.1 การสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูสอนหลายวิชา	15	20.83
4.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในโครงการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา	12	18.46	4.2 ครูขาดโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะการสอน	12	16.67
4.3 จำนวนเวลา และคาบเรียนไม่ตรงกับการจัดหน่วยการเรียนรู้	9	13.85	4.3 ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานนอกเหนืองานสอน	11	15.28
4.4 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้	9	13.85	4.4 จัดกระบวนการเรียนรู้ไม่สนองตอบกับความสนใจของผู้เรียน	11	15.28
4.5 เน้นทักษะกีฬามากกว่าด้านสุขภาพ	6	9.23	4.5 กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	9	12.50
4.6 จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	4	6.15	4.6 กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	6	8.33
4.7 เขียนโครงการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	3	4.62	4.7 ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด	5	6.94
4.8 ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และชั้นเรียน	2	3.07	4.8 ไม่สามารถสอนสาระการเรียนรู้ให้พอดีกับเวลาที่กำหนด	3	4.17
รวม	65	100.00		72	100.00

การจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหน่วยการเรียนรู้ ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหาโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
- 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในโครงการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา
- 3) จำนวนเวลา และคาบเรียน ไม่ตรงกับการจัดหน่วยการเรียนรู้
- 4) จัดกระบวนการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้
- 5) คำอธิบายรายวิชาไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 6) เน้นทักษะกีฬามากกว่าด้านสุขศึกษา
- 7) จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
- 8) เขียนโครงการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
- 9) ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและชั้นเรียน

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) การสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูผู้สอนสอนหลายวิชา
- 2) ครูขาดโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะการสอน
- 3) ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานนอกเหนืองานสอน
- 4) จัดกระบวนการเรียนรู้ไม่สนองตอบกับความสนใจของผู้เรียน
- 5) กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 6) กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
- 7) ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด
- 8) ไม่สามารถสอนสาระการเรียนรู้ให้พอดีกับเวลาที่กำหนด

จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในโครงการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา จำนวนเวลา และคาบเรียน ไม่ตรงกับการจัดหน่วยการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้คำอธิบายรายวิชาไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เน้นทักษะกีฬา

ทักษะก็พามากกว่าด้านสุขศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ เขียนโครงการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าการสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูผู้สอนสอนหลายวิชา ครูขาดโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะการสอน ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานนอกเหนืองานสอน กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ไม่สามารถสอนสาระการเรียนรู้ให้พอดีกับเวลาที่กำหนด

5. ด้านสื่อการเรียนรู้

ตาราง 14 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
5. ด้านสื่อการเรียนรู้			5. ด้านสื่อการเรียนรู้		
5.1 อบรมการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่นำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	6	42.85	5.1 ครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ	8	61.54
5.2 สื่อไม่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	4	28.57	5.2 เลือกสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	38.46
5.3 สื่อการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2	14.29			
5.4 สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2	14.29			
รวม	14	100.00	รวม	13	100.00

ปัญหาการกำหนดสื่อการเรียนรู้ลงในแผนการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หน่วยการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหาโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) อบรมการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่นำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 2) สื่อไม่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 3) สื่อการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ
- 2) เลือกสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่ต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า สื่อการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

6. ด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 15 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
6. ด้านการวัดและประเมินผล			6. ด้านการวัดและประเมินผล		
6.1 การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	8	38.10	6.1 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	11	36.67
6.2 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย	6	28.57	6.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อสอบ	9	30.00
6.3 ไม่วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4	19.05	6.3 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบปรนัย และอัตนัย	7	23.33
6.4 ขาดความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับฝ่ายวัดผลในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3	14.28	6.4 ครูผู้สอนไม่สามารถทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	3	10.00
รวม	21	100.00	รวม	30	100.00

ปัญหาการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงลงในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จากการวิเคราะห์ปัญหา โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหา ดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) ใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย

3) ไม่วัดและประเมินผลตามสภาพจริง

4) ขาดความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับฝ่ายวัดผลในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

1) ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2) ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ข้อสอบ

3) ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบปรนัย และอัตนัย

4) ครูผู้สอนไม่สามารถทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนได้ครบ

จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ขาดความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับฝ่ายวัดผลในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ข้อสอบ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบปรนัย และอัตนัย ครูผู้สอนไม่สามารถทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนได้ครบ

7. ด้านการบริหารจัดการ

ตาราง 16 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา			การใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
7. ด้านการบริหารจัดการ			7. ด้านการบริหารจัดการ		
7.1 มีการนิเทศชั้นเรียนแต่ไม่มีการติดตามผล	25	69.44	7.1 ไม่มีการติดตามการนิเทศชั้นเรียน	22	59.46
7.2 ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามข้อเสนอแนะจากผลการนิเทศชั้นเรียน	11	30.56	7.2 ครูผู้สอนไม่ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนหลังได้รับข้อเสนอแนะจากการนิเทศ	15	40.54
รวม	36	100.00	รวม	37	100.00

ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่อาจส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาดังนี้

โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า

- 1) มีการนิเทศชั้นเรียนแต่ไม่มีการติดตามผล
- 2) ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามข้อเสนอแนะจากผลการนิเทศชั้นเรียน

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า

- 1) ไม่มีการติดตามการนิเทศชั้นเรียน
- 2) ครูผู้สอนไม่ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนหลังได้รับข้อเสนอแนะจากการนิเทศจากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่ต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำนวน 55 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
3. เก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสารการตรวจติดตามมาตรฐานการศึกษาของคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ ครูที่สอนอยู่ในช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 และ 4 โดยใช้วิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา วิเคราะห์โดยสรุปเนื้อหา จัดกลุ่ม เรียงลำดับ โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้
โรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยประมาณ 31-40 ปี รองลงมาอายุ 20 – 30 ปี วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่จบสาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสหวิทยาการ สอนในช่วงชั้นที่ 1-4 ในจำนวนเท่ากัน มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยกว่า 5 ปี รองลงมา 10 ปีขึ้นไป จำนวนคาบที่สอน 11 – 15 คาบ/สัปดาห์ รองลงมาคือ 16 - 20 คาบ/สัปดาห์ ประสบการณ์ในการอบรมส่วนใหญ่ผ่านการอบรม 2

ครั้งขึ้นไป ครูผู้สอนทั้งหมดเคยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน ส่วนความรู้สึกรู้สึกต่อการสอนวิชาสุขศึกษาครูส่วนใหญ่ไม่ชอบสอนสุขศึกษา แต่มีความรู้สึกชอบถึงชอบมากต่อการสอนวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ทำอาชีพอื่นนอกเหนืออาชีพครู สำหรับจำนวนนักเรียนที่สอนส่วนมากอยู่ที่ 50 คนต่อห้อง และลำดับวิธีการสอน ใช้วิธีการสอนแบบปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการอภิปราย การบรรยาย การใช้วีดิทัศน์ การสาธิต และโครงการตามลำดับ

โรงเรียนในเขตต่างจังหวัดครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 31-40 ปี รองลงมาคือ 41-50 ปี 20-30 ปี และ 51-60 ปี ตามลำดับ วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสหวิทยาการ ระดับชั้นที่สอน อันดับ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อันดับ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อันดับ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อันดับ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ระยะเวลาที่ทำการสอนส่วนใหญ่ 6-10 ปี รองลงมาน้อยกว่า 5 ปี และอันดับ 3 10 ปีขึ้นไป จำนวนคาบที่สอนสัปดาห์ 11 – 15 คาบ/สัปดาห์ รองลงมาคือ 16 – 20 คาบ/สัปดาห์ ประสบการณ์รับการอบรมสัมมนา 2 ครั้งขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ โดยทั้งหมดเคยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีหน้าที่นอกเหนืองานสอน ครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่ชอบสอนวิชาสุขศึกษา แต่ส่วนใหญ่ชอบสอนวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนส่วนมากไม่มีอาชีพอื่นนอกเหนืออาชีพครู จำนวนนักเรียนต่อห้องส่วนใหญ่อยู่ที่ 30-40 คนต่อห้อง ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการแบบบรรยาย การอภิปราย การสาธิต การใช้วีดิทัศน์ และโครงการ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้ ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่ ครูผู้สอนบางคนเขียนผลการเรียนรู้โดยไม่ดูสาระการเรียนรู้ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ครูที่มีประสบการณ์มากกว่ายังให้ข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่าสามารถเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดเวลาเรียน จากปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่ และไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ส่วนใน

เขตต่างจังหวัดพบปัญหาครูที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่าสามารถเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดเวลาเรียน แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของครูผู้สอนในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำความรู้ ความเข้าใจมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่ยังต้องมีความพร้อมมากกว่านี้

2. ด้านการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่าโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ครูยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร ครูไม่มั่นใจว่าสาระการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะถูกต้องหรือไม่ วิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระยะเวลาในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าเอกสารในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีมากเกินไป ครูไม่รู้ว่าจัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จแล้วจะเหมาะสมสำหรับผู้เรียนหรือไม่ โรงเรียนจัดอบรมหลายครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อนทำจริง จัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จไม่ทันกับที่ สำนักมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ส.พ.ฐ.) กำหนด จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่าวิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่า โรงเรียนจัดอบรมหลายครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อนทำจริง

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้ กำหนดเวลาเรียนด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา กำหนดหน่วยย่อยบางช่วงสั้นเกินไป บางช่วงสั้นมากเกินไป ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจเนื่องจากไม่สำรวจสถานที่หรือสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ กำหนดหน่วยการเรียนรู้บางช่วงสั้นไม่เหมาะสมเนื่องจากไม่มีการสำรวจสื่อเน้นทักษะกีฬามากเกินไป จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาสอดคล้องกัน

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้ เวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไป ไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบและหัวข้อของแผนการสอนมากเกินไป ไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย เปลี่ยนแปลงแบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความสับสน จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่สอดคล้องกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าเวลาเรียนใน

หน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไป ไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย

5. ด้านสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้ กำหนดสื่อไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้ ไม่ค่อยมีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อ หรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย ขาดการสำรวจสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด ไม่มีการสำรวจสื่อก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ไม่ค่อยมีการอบรม หรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่แตกต่างกัน

6. ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีปัญหาดังนี้ ครูไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไม่มีการสำรวจความต้องการจากครูแต่ละกลุ่มสาระฯ เพื่อกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผล การเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลจะถูกต้องหรือไม่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ฝ่ายวัดและประเมินผลไม่สอบถามความต้องการของครูผู้สอนก่อนจัดทำแบบวัดและประเมินผล ผู้เรียน จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าครูไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

7. ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าครูที่จบวุฒิต่างด้านสุขศึกษาน้อย พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย การจัดตารางเรียนไม่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน โรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่าครูพลศึกษาไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา การจัดตารางเรียนพลศึกษาไว้หลังพักกลางวัน โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่าครูที่จบวุฒิต่างด้านสุขศึกษาน้อย พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูพลศึกษา ไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุนโครงการด้านสุขภาพ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ของผู้ตอบแบบสอบถาม 7 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ด้านการจัดทำสาระการ

เรียนรู้ ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่าเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย) เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เนื้อหาบางส่วนยากเกินไป บางส่วนง่ายเกินไป ครูและนักเรียนจำรหัสวิชาไม่ได้ ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ปัญหาด้านการนำสาระการเรียนรู้ไปใช้ จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่า เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น สาระการเรียนรู้บางสาระซ้ำซ้อนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ไม่มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จัดประชุมสัมมนาทุกช่วงชั้นน้อยเกินไป ขาดการประสานงานระหว่างครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้ เน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา โอนสาระการเรียนรู้ที่ 1,2,4 และ 5 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นสาระการเรียนรู้

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาต่างกัน โดยโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบว่าไม่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่เหมาะสม

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า โรงเรียนเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมีปัญหา เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในโครงการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา จำนวนเวลา และคาบเรียนไม่ตรงกับการจัดหน่วยการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้ คำอธิบายรายวิชาไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เน้นทักษะกีฬา มากกว่าด้านสุขศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ เขียนโครงการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม

กับสภาพผู้เรียนและชั้นเรียน โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าการสอนไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูผู้สอนสอนหลายวิชา ครูขาดโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะการสอน ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานนอกเหนืองานสอน จัดกระบวนการเรียนรู้ไม่สนองตอบกับความสนใจของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ไม่สามารถสอนสาระการเรียนรู้ให้พอดีกับเวลาที่กำหนด

5. ด้านสื่อการเรียนรู้ พบปัญหา โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล อบรมการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่นำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สื่อไม่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ เลือกสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

6. ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าปัญหา โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คือ การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ไม่วัดและประเมินผลตามสภาพจริง ขาดความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับฝ่ายวัดผลในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ข้อสอบ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบปรนัย และอัตนัย ครูผู้สอนไม่สามารถทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนได้ครบ

7. ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่ามีการนิเทศชั้นเรียนแต่ไม่มีการติดตามผล ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามข้อเสนอแนะจากผลการนิเทศชั้นเรียน โรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบว่าไม่มีการติดตามการนิเทศชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนหลังได้รับข้อเสนอแนะจากการนิเทศ จากการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กับโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่ต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย สามารถสรุปประเด็นได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จากข้อมูลพื้นฐานของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพบว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้ ครูส่วนใหญ่ ทั้งเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และเขตต่างจังหวัด เป็นเพศชายและจบการศึกษาปริญญาตรีทางพลศึกษามากกว่าสุขศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมในการมุ่งพัฒนาทางด้านกีฬามากกว่าสุขศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความชอบการสอนพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรมีบุคลากรทางด้านสุขศึกษาในอัตราส่วนที่เท่ากันกับครูพลศึกษา ถึงแม้จะเป็นกลุ่มสาระเดียวกัน หรืออาจมีการอบรม สัมมนาเพิ่มเติมให้กับครูพลศึกษา เกี่ยวกับการสอนสุขศึกษา หรือจัดกิจกรรม โครงการทางสุขศึกษา เพราะโรงเรียนบางแห่งไม่ได้แยกรายวิชาพลศึกษา ออกจากสุขศึกษาอาจเป็นเพราะในวิชา พลศึกษาไม่ต้องเตรียมเอกสารหรือวิธีการสอนที่หลากหลายนัก เพราะเป็นวิชาที่เป็นการฝึกปฏิบัติ โดยไม่ต้องศึกษาเนื้อหาวิชาที่ซับซ้อนหรือเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนเหมือนวิชาสุขศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ชุตินธร ปานะดิษฐ์ (2545 : 111) พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาส่วนใหญ่จะจบปริญญาตรีสาขาวิชาพลศึกษา และยังสอดคล้องกับรายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2546:88) สถานศึกษาครึ่งหนึ่งไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตรงตามวุฒิ และตรงตามความรู้ ความสามารถในกลุ่มสาระฯ ที่สอน

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล ด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบปัญหาครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่ และยังพบปัญหาครูผู้สอนบางคนเขียนผลการเรียนรู้โดยไม่ดูสาระการเรียนรู้ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง และครูที่มีประสบการณ์มากกว่ายังให้ข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจน อาจเป็นเพราะครูยังไม่ได้นำหลักสูตรไปใช้จริงและไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีความชำนาญจริง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรย์มอน (Raymond :1981) การจัดหลักสูตรสุขศึกษาในโรงเรียนควรจัดให้รัดกุมโดยมีกรรมการหลักสูตรในโรงเรียน และครูสุขศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยเฉพาะ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัด พบปัญหาครูที่มีประสบการณ์การอบรมมากกว่าสามารถเขียนผล

การเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และยังมีผลปัญหาอื่นๆ อีกได้แก่ การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดเวลาเรียน ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากครูที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าจะมีความรู้และความเข้าใจ ในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากกว่าครูที่อบรมมาน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับฟัง การอ่าน คิด วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติบ่อยครั้งกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา ไพรบูรณ์ (2547:75) พบว่าครูบางคนที่อบรมมาน้อยหรือไม่ได้อบรมจากกรมวิชาการโดยตรงส่วนใหญ่ จะไปของคำแนะนำจากเพื่อนครูด้วยกัน

2. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้ พบว่าครูยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร และยังพบว่า ครูผู้สอนไม่มีความมั่นใจว่าสาระการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะมีความถูกต้องหรือไม่ วิทยาการที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และระยะเวลาในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดที่พบว่าเอกสารในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีมากเกินไป ครูไม่รู้ว่าจัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จแล้วจะเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ จะเห็นได้ว่าปัญหาที่พบมีความสอดคล้องและส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่อง เป็นเพราะยังไม่มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญจริงๆ ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้เกิดปัญหาขาดความเชื่อมั่นกับโรงเรียนทั้ง 2 เขต ปัญหาความไม่พร้อมของครูผู้สอนในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำความรู้ความเข้าใจมาจัดทำสาระการเรียนรู้ยังมีน้อย ซึ่งมีปัญหาทั้งเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และเขตต่างจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา บุชบา (2534 : 85) พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมพลศึกษา (2535) พบว่าครูสุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้บริหารควรมีการเตรียมความพร้อมของครูโดยการทดสอบ หรือประเมินความรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเพื่อคุณภาพของหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านบุคลากร มีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการ ได้มีการประกาศชี้แจง ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนในเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และเจตนารมณ์ ของหลักสูตรฉบับปรับปรุงโดยการชี้แจงอบรม สัมมนาให้กับผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรและผู้เกี่ยวข้องซึ่งทางโรงเรียนให้ความสนใจ และให้ความสำคัญกับหลักสูตรในด้านการเตรียมตัวบุคลากรและตระหนักในปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นก่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และเขตต่างจังหวัดพบปัญหาไม่แตกต่างกัน คือครูผู้สอนกำหนดเวลาเรียนด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา และยังพบว่ากำหนดหน่วยย่อยบางช่วงชั้นน้อยเกินไปบางช่วงชั้นมากเกินไป การตั้งชื่อ

หน่วยการเรียนรู้ไม่ น่าสนใจ ครูผู้สอนจึงควรเอาใจใส่ในการศึกษา ดูงาน แหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น พบปัญหาการให้เวลาเรียนด้านทักษะกีฬา มากกว่าด้านสุขศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มากกว่าเขตต่างจังหวัด แสดงให้เห็นว่า ครูกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาส่วนใหญ่มีความถนัดในด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา การขาดการสำรวจสื่อ หรืออุปกรณ์การเรียนรู้ก่อนการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ก็จะทำให้เกิดผลกระทบไปในส่วนของการกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับเอกสารของกรมวิชาการ (สานปฏิรูป, 2545) ที่กล่าวถึงครูผู้สอนขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้จากส่วนกลางที่จัดให้ภายหลังการจัดทำหลักสูตรไปแล้วทำให้ขาดความพร้อมในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหันมาเห็นความสำคัญของการสอนสุขศึกษา หรือจัดกิจกรรมทางสุขศึกษา และมีการสำรวจสื่อเพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มากขึ้น

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบปัญหาไม่สอดคล้องกันทั้ง 2 เขต คือโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาการกำหนดเวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้มากเกินไป ไม่สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบและหัวข้อในการเขียนแผนการสอนมากเกินไป และไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย แสดงให้เห็นถึงครูผู้สอนมักเน้นที่ตัวเนื้อหา มากกว่ากระบวนการ อาจจะมีสาเหตุมาจากครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจว่าการสอนที่เน้นกระบวนการเป็นอย่างไร มีเทคนิควิธี อะไรที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามกระบวนการ ซึ่งเจตนารมณ์ของหลักสูตร ต้องการให้ครูสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน ให้เด็กรู้จักวิธีคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และนำไปปฏิบัติได้โดยใช้กระบวนการกลุ่มหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2534 : 15) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูในการสอนเป็นกระบวนการ คือ ครูต้องสนับสนุนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ หรือแก้ปัญหาด้วยตัวของนักเรียนเอง และหลีกเลี่ยงการบอกความรู้เนื้อหาสาระที่นำมาใช้สอน ครูควรศึกษาอย่างถี่ถ้วน เพื่อกำหนดความยากง่ายที่นักเรียนจะต้องศึกษา โดยใช้กระบวนการได้ และกำหนดภาระงานให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีโอกาสใช้กระบวนการ หรือกระบวนการต่าง ๆ ได้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิวัฒน์ สมฤทธิ์วิชฌาสัย (2534 : 103) พบว่าครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5. ด้านสื่อการเรียนรู้ พบปัญหา เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในเรื่องการทำหนังสือไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้ ไม่มีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อหรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย การไม่สำรวจสื่อก่อนกำหนดลงแผนการเรียนรู้ เขตต่างจังหวัดพบว่าไม่มีการสำรวจสื่อก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้ เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ไม่ค่อยมีการอบรมหรือการศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในการนำมาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย อาจเนื่องมาจากการจัดระบบการจัดเก็บ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพใช้ได้ สื่ออุปกรณ์ที่

เป็นรูปภาพ หุ่นนิ่ง แผ่นใส บัตรคำ บทเรียนสำเร็จรูป ครูสามารถจัดทำเองได้ บางรายวิชาครูสอนโดยไม่ต้องใช้สื่อ ใช้วิธีบรรยาย หรือบอกความรู้ให้นักเรียน เพราะขาดความรู้ ในการสร้างสื่อและใช้สื่อ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง รู้จักคิด วิเคราะห์ ค้นหาปัญหาด้วยตนเอง ห้องสมุดเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโรงเรียนยังขาดหนังสือสำหรับค้นคว้ามามีจำนวนไม่เพียงพอ ลำสมัย และไม่สอดคล้องกับรายวิชาที่สอน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการใ้ทำงาน นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาวิตา หาญวัฒนกุล (2530 : 120) เรื่องการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ของครูอาจารย์ ในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าปริมาณเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ได้แก่ หนังสือเรียน แผนการสอน คู่มือครู คู่มือรายวิชา ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนไม่สามารถจัดห้องโสตทัศนูปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างครบถ้วน เพราะจำนวนห้องเรียนมีไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์ มีราคาแพง โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อจึงทำให้การบริการสื่อการเรียนการสอนไม่สามารถจัดให้ครบถ้วน สอดคล้องกับรายงานการติดตามผลการประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2546:84) พบว่าโรงเรียนไม่มีห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ภายนอกที่ครูผู้สอนและนักเรียนจะไปศึกษาค้นคว้ามามีไม่เพียงพอ

6. ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่จะพบปัญหาในเรื่อง ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลถึงความสอดคล้องกับแนวการวัดผล ประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายวัดและประเมินผลกำหนดรูปแบบการวัด และประเมินผลโดยไม่ศึกษาถึงความต้องการของครูผู้สอน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการ กำหนดแบบประเมินผลชั้นเรียน ที่วัดตามสภาพจริง

ปัญหาสำคัญในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คือ ครูไม่สามารถสร้าง เครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัย โดยเจตนารมณ์ของหลักสูตร ต้องการให้ครูปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนและค่านิยมพื้นฐาน ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน รับผิดชอบ ซึ่งครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือประเมินได้ เพราะเป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียนจะต้องใช้วิธี สังเกต และดูพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนดเป็นเกณฑ์บันทึกได้ และโรงเรียนสามารถ แก้ปัญหาได้โดยการขอใช้เครื่องมือในการประเมินด้านจิตพิสัย วัดคุณธรรม จริยธรรม สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สร้างไว้ซึ่งมีให้ขอยืมอยู่ที่เขตการศึกษาทุกเขตแล้วส่วนงาน ทดสอบทางการศึกษาในด้านการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต้องเลือกสังเกต พฤติกรรมที่ครอบคลุมสถานการณ์ต่าง ๆ กัน และต้องสังเกตหลายครั้งพร้อมกับต้องมีการจด บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก ถ้าสอดคล้องกับมาตรฐานของการประพฤติ ที่ถูกต้องจึงถามก็จัดว่านักเรียนผู้นั้น หรือกลุ่มนั้นมีพฤติกรรม จริยธรรม หรือมีจริยธรรม การ สังเกตพฤติกรรมจริยธรรม ถือว่าเป็นวิธีการประเมินที่ตรงที่สุด ปัญหาครูไม่สามารถสร้าง

เครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัยมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรีวรรณ ปินใจ (2532 : 163) พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ปัญหาโรงเรียนไม่มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเอกสารการประเมินผลการเรียนนั้นเป็นปัญหาเชิงระบบธุรการซึ่งโรงเรียนจะต้องสำรวจความพร้อมในด้านเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการวัดผลประเมินผลการเรียน รวมทั้งการกำหนดแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนในแต่ละภาคเรียนให้ครูทุกคนทราบ นายทะเบียนวัดผล จะศึกษารายละเอียดของระเบียบการประเมินผลการเรียนว่าจะต้องจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลทำสื่อให้ครูทุกหมวดทุกรายวิชาได้ใช้ในการส่งหลักฐานการประเมินผลการเรียนและได้รับความสะดวกซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ไม่ยาก โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาได้เองจากผลงานวิจัยของ ภาวิตา หาญวงกุล (2530 : 210) ครูอาจารย์คิดว่าเอกสารที่จำเป็นสำหรับการสอน คือระเบียบและคู่มือประเมินผล คู่มือครู คู่มือรายวิชา คู่มือหลักสูตร ต้องการให้จัดไว้บริการอย่างเพียงพอ โรงเรียนควรจัดห้องสมุดวิชาการของโรงเรียน โดยจัดหาระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร เอกสารหลักสูตร แผนการสอน ฯลฯ ไว้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า

7. ด้านการบริหารจัดการ พบปัญหาครูจบบุฒิทางด้านสุขศึกษามีน้อยการจัดตารางเรียนในบางช่วงชั้นไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งหัวหน้ากลุ่มสาระควรได้พูดคุยทำความเข้าใจกับฝ่ายวิชาการ ในเรื่องของธรรมชาติวิชาโดยเฉพาะพลศึกษา ไม่ควรจัดชั่วโมงในช่วงหลังพักรับประทานอาหาร หรือพักน้อย เพราะนักเรียนเพิ่งจะรับประทานอาหารกลางวันมาอาจส่งผลต่อสุขภาพของนักเรียนได้ หรือแสงแดดจ้าในช่วงกลางวันก็ส่งผลต่อสุขภาพได้เช่นกัน ถ้าต้องทำกิจกรรมกลางแจ้ง ปัญหาที่พบมากในโรงเรียนเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล คือ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เพราะโรงเรียนในเมืองหลวงและใกล้เมืองหลวงมักมีพื้นที่จำกัดต่อการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อความต้องการในด้านการออกกำลังกายหรือจัดกิจกรรมกีฬา ดังนั้นครูจึงควรรู้จักการบูรณาการหรือประยุกต์ใช้สถานที่ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุด และหันมาส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักส่งเสริมสุขภาพเรื่องการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน เมื่อนักเรียนอยู่ภายนอกโรงเรียนปัญหาอีกด้านหนึ่งที่พบมากคือการรับบุคลากรส่วนใหญ่ มักรับครูที่จบด้านพลศึกษาหรือนักกีฬาเป็นส่วนใหญ่ โดยครูที่จบด้านสุขศึกษาจริงๆ มีน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย อาจเป็นเพราะโรงเรียนต้องการสร้างชื่อเสียงและความเป็นเลิศทางด้านกีฬาโดยลืมนำไปถึงการส่งเสริมสุขภาพ การจัดโปรแกรมสุขภาพให้กับนักเรียนส่วนมากที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสนใจในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพด้านสุขศึกษาให้มากขึ้น เพราะครูที่จบด้านพลศึกษา จะมีความถนัดด้านกีฬาเป็นส่วนใหญ่ หากต้องจำเป็นที่สอน หรือจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพด้านอื่น ๆ อาจมีประสิทธิภาพน้อยกว่าครูที่จบด้านสุขศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2546:93) พบว่าสถานศึกษาประมาณ

เครื่องหนึ่งไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตรงตามวุฒิ และตรงกับความรู้ ความสามารถในกลุ่มสาระที่สอน

การวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลพบปัญหาการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย) รวมไปถึงเนื้อหาไม่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2546:67) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดโครงสร้าง การจัดทำสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สาระเพิ่ม และการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนั้นจึงควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำคำอธิบายประกอบหลักสูตรในแต่ละประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศให้เพียงพอและครอบคลุมประเด็นการนำไปใช้ ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด พบปัญหา การเขียนผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะการที่สถานศึกษาจัดการอบรมประชุมสัมมนา มักจัดในภาพองค์รวมโดยทุกกลุ่มสาระ ทั้ง 8 กลุ่มจะอบรมประชุมและสัมมนาร่วมกัน โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ ที่เป็นผู้ปฏิบัติ ที่ให้การถ่ายทอดอย่างเหมาะสมแบบเฉพาะเจาะจง อีกทั้งยังขาดการตรวจสอบที่จะเน้นย้ำให้ครูเห็นความสำคัญของการเขียนผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลอว์เรนซ์ (Lawrenz, 1984) ที่พบว่า การจัดอบรมครูประจำการได้ส่งผลกระทบไปถึงประสิทธิภาพการเรียนการสอนสุขศึกษาในชั้นเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2546:68) พบว่าไม่มีพี่เลี้ยงที่ให้คำปรึกษาชี้แนะ และสาระที่จัดทำขึ้นไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น โรงเรียนจึงควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนหลังการใช้หลักสูตรเพื่อให้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

2. ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลโดยรวมแล้วมีปัญหาในเรื่องสาระการเรียนรู้ซ้ำซ้อนกับกลุ่มสาระอื่นอาจเป็นเพราะการจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในทุกช่วงชั้นน้อยเกินไป และไม่มีการวางแผนร่วมกัน ทำให้ขาดความต่อเนื่อง และซ้ำซ้อนในการจัดทำสาระหลักสูตร เป็นเพราะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาบางแห่งไม่มีความมั่นใจว่าจะจัดทำสาระหลักสูตรได้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหรือไม่ และอาจเป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของแนวนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เมื่อจัดทำไปได้สักระยะหนึ่งก็เกิดการหยุดชะงักของการประชุมร่วมกันใน 4 ช่วงชั้น ส่วนปัญหาที่โรงเรียนบางแห่ง เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะสืบเนื่องมาจากยึดผังมโนทัศน์ และสาระการเรียนรู้แกนกลางมากกว่าการจัดทำตามบริบทของสถานศึกษา นั่นอาจเป็นเพราะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่มีความมั่นใจว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำจะมีความถูกต้องตามหลักวิชาหรือไม่ ประกอบกับ

ครูผู้สอนยังไม่แน่ใจในแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตร โดยเฉพาะในเรื่องของร้อยละ 70 ที่ให้ส่วนกลางดำเนินการจัดทำ และส่งไปยังสถานศึกษาต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำ สาระการเรียนรู้ และในส่วนของร้อยละ 30 ที่ให้สถานศึกษาจัดทำดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพ ของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา แยมวจิ (2546 : 1) ที่พบปัญหาในการ สร้างสาระหลักสูตรของตน ซึ่งในขณะนี้ได้มีการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว โรงเรียน ต่างๆ จึงไม่สามารถจัดทำสาระหลักสูตรได้ทันตามกำหนดที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ทุก โรงเรียนใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้นำ หลักสูตรของโรงเรียนนาร่อง หรือโรงเรียนใกล้เคียงในพื้นที่มาจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการ จัดทำคำอธิบายรายวิชา โรงเรียนเขตต่างจังหวัด มีปัญหาครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการ เขียนสาระการเรียนรู้โดยเน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษาจึงทำให้ต้องโอน สาระที่ 1, 2, 4 และ 5 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ส่วนในเรื่องการสรุปภาพรวมของผลการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน ที่สื่อความหมายยังไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เป็นเพราะครู ขาดความเข้าใจ และความกระตือรือร้นในการปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษาเนื่องจากไม่มีการตรวจสอบและการประเมินหลักสูตรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะ บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่ใช้ผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริง เนื้อหาที่เลือกใช้ไม่เหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พ.ร.บ. : 2542) มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดไว้ว่า ให้ สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ จากข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นที่ จะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจ โดยที่สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้สนองตอบต่อความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นโดยคำนึงถึงสภาพ วัย และความรู้ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษา จะต้องพัฒนาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ชีวิตจริงของตน และท้องถิ่นในด้านต่างๆ โดยให้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ และ สังคมของท้องถิ่น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น เกิดความ รักความภูมิใจ และความผูกพันกับท้องถิ่นมีความรู้ ความคิด รู้จักกับการแก้ปัญหาได้อย่าง เป็นระบบ (กรมวิชาการ.2542 : 1 – 2)

3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ปัญหาที่พบในโรงเรียนเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่า บางโรงเรียนยังไม่มีกระบวนการหน่วยการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ทำให้ เนื้อหามีความซ้ำซ้อน กับกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เช่น สิ่งเสพ ติด ยาสมุนไพร เพศศึกษา เป็นต้น นั้นเป็นเพราะครูยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการบูรณา

การระหว่างกลุ่มสาระ และเกิดความกังวลว่าหากตัดเนื้อหาสาระบางส่วนไปจะทำให้เกิดปัญหาในการตรวจติดตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือ ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญของสถานศึกษาที่จะนำสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความซ้ำซ้อนของสาระรายวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2546:66) พบว่าครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการจัดทำแผนแบบบูรณาการ ดังนั้นจึงควรมีการพูดคุยทำความเข้าใจ ให้ได้ข้อตกลงที่ตรงกันในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาสาระที่ซ้ำซ้อน ควรมีการจัดอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและเวลา

ในส่วนของโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบว่ากำหนดหน่วยการเรียนรู้บางช่วงชั้นไม่เหมาะสมเนื่องจากไม่มีการสำรวจสื่อ เน้นทักษะกึฬามากเกินไป มีปัญหาการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ปัญหาด้านการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้งด้านทักษะ ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นเพราะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษายังไม่ลึกซึ้งในเรื่องของการใช้ภาษาสื่อสารทางวิชาการ และขาดทักษะในเรื่องของการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ นำทาง และจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่อยู่เขตกรุงเทพและปริมณฑลแล้วพบว่ามีปัญหาไม่แตกต่างกับโรงเรียนเขตต่างจังหวัด เป็นเพราะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาขาดความเชื่อมั่น และทักษะ ในการเขียนเนื้อหา ขาดความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการใช้หลักสูตรที่ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรรา บุษบา (2534 : 108) ที่พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และงานวิจัยของ ฟอล์คเคนเบอร์รี่ (Faulkenberry, 1980) ก็ยังพบว่า ตำรา และคู่มือมีคุณภาพต่ำยังใช้เป็นแนวทางได้น้อย

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่าการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน อาจเนื่องมาจากการที่ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจการจัดกาเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องใช้เวลามาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546:67) พบว่าครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีภาระงานมากจึงมีเวลาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้น้อย ดังนั้นทางโรงเรียนจึงควรมีการจัดหาตัวอย่างแผนการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานให้แก่ครูผู้สอนได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของตนให้ดียิ่งขึ้น หรืออาจจัดให้ครูผู้สอนได้จัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

ส่วนโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหามากที่สุด คือการสอนไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูผู้สอนสอนหลายวิชา อาจเป็นผลมาจากการขาดแคลนอัตรากำลังครูผู้สอนทำให้ครูมีภาระงานหนัก รวมทั้งสอนในสาระที่ไม่ตรงตามวุฒิ สอดคล้องกับรายงานผลการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนาร่องของกรมวิชาการ (2546:65) พบว่าครูผู้สอนมีเวลาสำหรับดำเนินการน้อยต้องจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างรีบเร่ง ขาดแคลนครูผู้สอนทำให้ครูมีภาระหนักต้อง

จัดทำหลักสูตร และสอนหลายกลุ่มสาระรวมทั้งสอนในสาระที่ตนเองไม่ถนัด กรมวิชาการ (กรมวิชาการ. 2545 : 21 – 22) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการใช้หลักสูตรว่าควรวางแผนการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามความถนัดและเต็มตามศักยภาพที่ปรากฏเป็นหลักฐาน ดังนั้นการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

5. ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่าครูเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีการอบรมในเรื่องการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่มีการนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนในเขตต่างจังหวัดพบปัญหาครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา ไพบูรณ์ (2546:74) พบว่าครูผู้สอนขาดความรู้ในการจัดทำสื่อ ครูผู้สอนไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้า และจัดทำสื่อ สื่อไม่มีประสิทธิภาพ ไม่หลากหลาย ดังนั้นโรงเรียนควรมีการกระตุ้นให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อที่หลากหลาย จัดตั้งหน่วยผลิตสื่อสำหรับโรงเรียนเพื่อแบ่งเบาภาระงานของครูผู้สอน ครูผู้สอนเองก็ควรร่วมมือกันในการสำรวจ จัดทำแหล่งการเรียนรู้ และผลิตสื่อ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และในโรงเรียน

6. ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าปัญหาของโรงเรียนทั้ง 2 เขต มีปัญหาเดียวกันคือ การประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้วิธีวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลของระเบียบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนไม่มีความพร้อมด้านการจัดทำเอกสารในการประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลในเรื่องการวัดประเมินผลยังไม่มีความชัดเจน และครูไม่ได้รับความสะดวกจากฝ่ายวัดผลในเรื่องการประเมินผลการเรียนเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา อินทกุล (2530 : 142) ที่พบว่าครูสุขศึกษามีปัญหาใช้หลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล และชลิต เขียวพุ่มพวง (2538 : 182) ที่พบว่าครูผู้สอนวิชาพลานามัย เพศชาย และหญิง มีปัญหาในการใช้หลักสูตรด้านการจัดและประเมินผล และรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง โดยกรมวิชาการ (2546:87) พบว่าครูผู้สอนไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน

7. ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหามากในเรื่องการนิเทศชั้นเรียนแต่ไม่มีการติดตามผล ส่งผลให้ครูไม่มีการปรับปรุงพฤติกรรมการสอน ซึ่งเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีปัญหาเช่นเดียวกันกับเขตต่างจังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิต เขียวพุ่มพวง (2533:138) พบว่าผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีภาระงานอื่นมาก ไม่สามารถนิเทศและติดตามผลได้สม่ำเสมอ ผู้นิเทศยังเข้าใจหลักสูตรขั้นพื้นฐานยังไม่ดีพอที่จะให้คำแนะนำ การนิเทศยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ดังนั้นโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ อย่างใกล้ชิดจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกจนกว่าโรงเรียนจะเกิดความมั่นใจ ควรมีการประชุมชี้แจงและให้แนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน จัดทำ

แผนการนิเทศให้เป็นรูปธรรม ควรมีการกระตุ้นและเสริมแรงบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีการปรับปรุงระบบการนิเทศ ชั้นเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครื่องมือณิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร

โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรได้ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถคิดวิเคราะห์ และปฏิบัติได้ และผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยการกำกับติดตาม แนะนำ จัดอบรมให้ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการได้ และสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด กลุ่มโรงเรียนควรจัดอบรมครู เพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำ และจัดทำคู่มือ และสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อให้การใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เกิดความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ควรมีการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำคำอธิบายประกอบหลักสูตรในแต่ละประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศให้เพียงพอ และครอบคลุมประเด็นการนำไปใช้

3. ด้านสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นโดยคำนึงถึงสภาพ ภัย และความรู้ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. ด้านหน่วยการเรียนรู้

ควรมีการพูดคุยทำความเข้าใจ ให้ได้ข้อตกลงที่ตรงกันในส่วนเนื้อหาของสาระที่ซ้ำซ้อน ควรมีการจัดอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและเวลา

5. ด้านกระบวนการเรียนรู้

ควรจัดทำให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข ในการที่จะสนับสนุนและส่งเสริม สำหรับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำความเข้าใจได้ตรงกัน และจัดทำสาระ

การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6. ด้านสื่อการเรียนรู้

โรงเรียนควรมีการกระตุ้นให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อที่หลากหลาย จัดตั้งหน่วยผลิตสื่อสำหรับโรงเรียนเพื่อแบ่งเบาภาระงานของครูผู้สอน ครูผู้สอนเองก็ควรร่วมมือกันในการสำรวจ จัดทำแหล่งการเรียนรู้ และผลิตสื่อ ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการจัดทำแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และในโรงเรียน

7. ด้านการบริหารจัดการ

โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ อย่างใกล้ชิดจากผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกจนกว่าโรงเรียนจะเกิดความมั่นใจ ควรมีการประชุมชี้แจงและให้แนวทางปฏิบัติอย่าง ชัดเจน จัดทำแผนการนิเทศให้เป็นรูปธรรม ควรมีการกระตุ้นและเสริมแรงบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีการปรับปรุงระบบการนิเทศ ชั้นเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชน
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา
3. ควรมีการวิจัยการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของครูโรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชน
4. ควรมีการวิจัยการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของครูโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ ขยันการ. (2528). พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติคม คาวีรัตน์. (2545). การนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ และยุวกาชาด ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 5(4).
- กาญจนาวรรณ คำสอนหา. (2533). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำปารัากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา). มหาสารคาม.: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. (2544). กรุงเทพฯ:
- กรมวิชาการ. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาในระดับ ประถมและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (2544). กรุงเทพฯ:
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (2544). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพ : เมริทพิสส์.
- ขนิษฐา จันทวโร. (2535). การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหมวดพลานามัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คุณากร กมล. (2536). การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู. วิทยานิพนธ์ปริญญา คศ.ม. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- จิรพรรณ รัตนวีระประดิษฐ์. (2534). สภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ ไหวพริบ. (2524). การสำรวจการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนของโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชวาล เปาณาเรียง. (2539). ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินธร ปานะดิษฐ์. (2545). ความต้องการการพัฒนาครูเรื่องการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร : พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาสุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยุทธ กุลตังวัฒนา. (2527). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชลลดา แสงวัฒน์. (2524). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มทักษะของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนราษฎร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญวิทย์ ไตรรัตน์. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แขนงงานเลือก เรื่องพืชสมุนไพรในชุมชนสาระคุณ. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- ณรงค์ นาคเจริญ. (2527). ความคิดเห็นของครูผู้สอนสุขศึกษาในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- บุญนัฐ ทิมทอง. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร คณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2523) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- ปราณี ดันติตระกูล. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา:กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประวิทย์ กาสา. (2541). ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประวิทย์ มาดีประเสริฐ. (2536). ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารวิชาการ ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญภา ไพบูรณ์. (2545). ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนนาร่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาสุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ถวัลย์ มาตจรัส. (2545). คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ชารอักษร. ผังมโนทัศน์ และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- มณฑิชา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- มยุรี อุทัยวัฒนา. (2536). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศ.ม. (สาขาวิชาสุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2545 : พฤษภาคม). "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : แนวคิดเชิงปฏิบัติ การที่เป็นพื้นฐานสำคัญสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.", วารสารวิชาการ. 5(5) : 11 – 18.
- รัชนิวัลย์ จุลบาท. (2539). การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงาน พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวัชร สิริภูบาล. (2544 : มิถุนายน). สองทศวรรษหลักสูตรการศึกษาไทย ข้อเสนอจากงานวิจัยของกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- วัจนา พิพัฒน์ทศพล. (2545 : กุมภาพันธ์). แนวทางการจัดทำสาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 5(2).
- วัฒนาพร กระจับทุกข์. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บริษัทตันอ้อ แกรมมี.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลินเพรส.
- วรรณพรรณ ดุลยาพร. (2539). ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ตามการรับรู้ของครูสุขศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์; และ อินทรีย์ บัวสมบุญ. (2543). การจัดการศึกษาคณะเซนต์คาเบรียล. มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.
- สุจิตรา แสงหิรัญ. (2531). พฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ โสมประยูร. (2525). การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุนันท์ เจริญกุล. (2535). สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม.
(สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- สุทธนู ศรีไผ่. (2539). การวางแผนพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรินทร์ ฤทธิสาร. (2528). ความคิดเห็นของครูสุขศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนสุขศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุศักดิ์ ปาเฮ. (2545 : มิถุนายน). การปฏิรูปเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 5(6).
- สุภรณ์ สภาพงษ์ และชาติรี มณีโกศล. (2545 : พฤษภาคม). "ความหมายและความสำคัญของ
สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่," สารปฏิรูป. 5(50).
- สำราญ ชนวนัน. (2542). การศึกษาสภาพการพัฒนาและการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของหน่วยงาน
ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เขตการศึกษา 5. ราชบุรี: สำนักพัฒนาศาสนาและ
วัฒนธรรม เขตการศึกษา 5.
- สันติ ธรรมบำรุง. (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง. (2545 : เมษายน). "รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา," วารสารวิชาการ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนชมพิมพ์. 5(4).
- สงัด อุทรานันท์. (2527). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์..
- สมบัติ คุรุพันธ์. (2527). สภาพการจัดและการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ แก้วมณี. (2547). การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี. สารนิพนธ์ปริญญา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงศ์ เรืองศรี. (2530). ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สมหมาย อุ่นเจริญ. (2541). การศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ. (2540). การดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนใน
โครง การปฏิรูปการศึกษา สำนักการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภาคย์ แผลมเพ็ชร. (2545). การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของ
บุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี.
ปรินญาณิพนธ์ปรินญา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- หัตยา เจียมศักดิ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องหัตถกรรมในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา
ศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อนุชิต แสนทวีสุข. (2544). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและอาชีพ เรื่องการประ
ดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(สาขาวิชาการประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสาร
คาม. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชัย หล้าสุดตา. (2543). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและอาชีพ เรื่องการสาน
ส้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการประถมศึกษา).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์. (2541). การศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533). วิทยานิพนธ์ปรินญา กศ.ม.. (สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี เทพวรรณและคณะ. (2542 : กุมภาพันธ์). การจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 5(4).
- อภิญา ศิริพันธ์. (2536). พฤติกรรมการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการของครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรินญา
ค.ม. (สาขาวิชาพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

- อุษา ขำประยูร. (2524). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา กศ.ม.. (สาขาวิชาหลักสูตรการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Atjonen, Paivi Maritta. (1994). "The Local Curriculum An object and Instrument in The Administrative and Pedagogical Development of The School Syetem : Experiences and Opinions of Primary School Teachers Regarding The Design Implementation and Development of Local Curricula, " *Diasertation Abstract International*. 55 (02) : 329-C.
- Bekmann, Cynthai Dawn. (1977, November). "Community Concerns and Practices: A Study of Curriculum Development in Even Start Literacy Program," *Dissertaion Abstracts International*. 85(5) : 1561-A.
- Burhe, Joan Marilyn. (1997). "An Investigation of Trends in K – 12 Mathematics Curriculum Development Process as Perceived by Chief Administrators in New Jersey Public School," *Diasertation Abstract International*. 56 (10) : 784–A.
- Cuncha, Zeilma Da. (1997, January). " A Cass Study of Curriculum Development Process in Nutrion Education," *Dissertaion Abstracts International*. 57(8):3052-A.
- Gadis, Kelly. (1998, February) "Participatory Mathematics Curriculum Development : a Cass Study form Kwazulu Natal South Africa," *Dissertaion Abstracts International*. 58(8): 3052-A.
- Roohstool, Carol. (1994). "Evaluation of a Curriculum for The Apparel manufacturing."

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ศาสตราจารย์วิรัช วรรณรัตน์	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์สุกัญญา งามบรรจง	สำนักงานพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ไพบุลย์ แจ่มพงษ์	สำนักงานพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์ประดิษฐ์ ชัยปรีชา	โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
ของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
คำชี้แจงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของครูโรงเรียน
ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3) ช่วง
ชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดทำสาระการเรียนรู้
- การจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- การจัดกระบวนการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- การบริหารจัดการ
- ปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดทำสาระการเรียนรู้
- การจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- การจัดกระบวนการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- การบริหารจัดการ
- ปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

2. แบบสอบถามนี้ มิได้มุ่งที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของท่าน แต่มุ่งที่จะศึกษาปัญหา
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูโรงเรียนในเครือ
มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย คำตอบของท่านทุกข้อจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
พัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในโอกาสต่อไป ขอขอบพระคุณในความกรุณาของ
ท่านที่ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

9. นอกจากการสอนแล้ว ท่านมีหน้าที่พิเศษอื่นๆ หรือไม่

- () 1. ไม่มี
 () 2. มี (โปรดระบุ) 1.....
 2.....

10. นอกจากการสอนวิชาสุศึกษาและพลศึกษาแล้ว ท่านมีหน้าที่สอนวิชาอื่นๆ อีกหรือไม่

- () 1. ไม่มี
 () 2. มี (โปรดระบุ) 1.วิชา.....จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
 2.วิชา.....จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

11. ความรู้สึกของท่านต่อการสอนวิชาสุศึกษา

- () 1. ชอบมาก
 () 2. ค่อนข้างชอบ
 () 3. เฉย ๆ
 () 4. ค่อนข้างไม่ชอบ
 () 5. ไม่ชอบเลย

12. ความรู้สึกของท่านต่อการสอนวิชาพลศึกษา

- () 1. ชอบมาก
 () 2. ค่อนข้างชอบ
 () 3. เฉย ๆ
 () 4. ค่อนข้างไม่ชอบ
 () 5. ไม่ชอบเลย

13. นอกจากวิชาชีพครูแล้วท่านประกอบอาชีพอื่นๆ อีกหรือไม่

- () 1. ไม่มี
 () 2. มี (โปรดระบุ)

14. ท่านคิดว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาและพลศึกษา
 ระดับใด

- () 1. มาก
 () 2. ค่อนข้างมาก
 () 3. ปานกลาง
 () 4. ค่อนข้างน้อย
 () 5. น้อย

15. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องที่ท่านสอน ประมาณ.....คน/ห้อง

16. วิธีการสอนวิชาสุขศึกษาที่ท่านใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ กรณีไม่สอนวิชาสุขศึกษาให้ข้ามไปทำข้อถัดไป)

- () 1. บรรยาย
- () 2. อภิปราย
- () 3. รายงาน
- () 4. ปฏิบัติ
- () 5. สาธิต
- () 6. การใช้วีดิทัศน์ สไลด์
- () 7. การเล่นเกมส์
- () 8. โครงงาน
- () 9. ทดลอง

17. วิธีการสอนวิชาพลศึกษาที่ท่านใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. บรรยาย
- () 2. อภิปราย
- () 3. รายงาน
- () 4. ปฏิบัติ
- () 5. สาธิต
- () 6. การใช้วีดิทัศน์ สไลด์
- () 7. การเล่นเกมส์
- () 8. โครงงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาปัญหาต่อไปนี้ และตอบคำถามตามความคิดเห็นและตาม

สภาพความเป็นจริงของท่านที่มีปัญหาอยู่ ขอขอบพระคุณ

1. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดทำสารการเรียนรู้ กลุ่มสารการเรียนรู้สู่ศึกษาและ
พลศึกษาพุทธศักราช 2544.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

2. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพหุศักราช 2544.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

3. ท่านมีปัญหาในการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 สหศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

7. ท่านมีปัญหาในการเขียนโครงการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

8. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดสื่อการเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

9. ท่านมีปัญหาในด้านการวัดและประเมินผลอย่างไรบ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

10. ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

11. ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

```
#####
```

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาปัญหาต่อไปนี้ และตอบคำถามตามความคิดเห็นและตาม

สภาพความเป็นจริงของท่านที่มีปัญหาอยู่ ขอขอบพระคุณ

1. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการนำสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพุทธศักราช 2544 ไปใช้เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

2. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการนำหน่วยการเรียนรู้ ไปใช้จัดทำแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา พุทธศักราช 2544.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

3. ท่านมีปัญหาในการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไปใช้อย่างไรบ้าง.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

7. ท่านมีปัญหในการเขียนโครงการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ
หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

8. ท่านมีปัญหเกี่ยวกับการนำสื่อการเรียนรู้มาจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

9. ท่านมีปัญหในด้านการวัดและประเมินผลอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

10. ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

11. ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

7. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2544 บ้างหรือไม่
- () 1. เคย.....ครั้ง
- () 2. ไม่เคย
8. ท่านเคยศึกษาหรืออ่านเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ
พลศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 บ้างหรือไม่
- () 1. เคย
- () 2. ไม่เคย
9. นอกจากการสอนแล้ว ท่านมีหน้าที่พิเศษอื่นๆ หรือไม่
- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (โปรดระบุ) 1.....
- 2.....
10. นอกจากการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาแล้ว ท่านมีหน้าที่สอนวิชาอื่นๆ อีกหรือไม่
- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (โปรดระบุ) 1.วิชา.....จำนวนคาบ...../สัปดาห์
- 2.วิชา.....จำนวนคาบ...../สัปดาห์
11. ความรู้สึกของท่านต่อการสอนวิชาสุขศึกษา
- () 1. ชอบมาก
- () 2. ค่อนข้างชอบ
- () 3. เฉย ๆ
- () 4. ค่อนข้างไม่ชอบ
- () 5. ไม่ชอบเลย
12. ความรู้สึกของท่านต่อการสอนวิชาพลศึกษา
- () 1. ชอบมาก
- () 2. ค่อนข้างชอบ
- () 3. เฉย ๆ
- () 4. ค่อนข้างไม่ชอบ
- () 5. ไม่ชอบเลย
13. นอกจากวิชาชีพครูแล้วท่านประกอบอาชีพอื่นๆ อีกหรือไม่
- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (โปรดระบุ)

14. ท่านคิดว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ระดับใด

- () 1. มาก
- () 2. ค่อนข้างมาก
- () 3. ปานกลาง
- () 4. ค่อนข้างน้อย
- () 5. น้อย

15. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องที่ท่านสอน ประมาณ.....คน/ห้อง

16. วิธีการสอนวิชาสุขศึกษาที่ใช้ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (กรณี ไม่สอนวิชาพลศึกษาให้ข้ามไป
ทำข้อถัดไป)

- () 1. บรรยาย
- () 2. อภิปราย
- () 3. รายงาน
- () 4. ปฏิบัติ
- () 5. สาธิต
- () 6. การใช้วีดีโอ สไลด์
- () 7. การเล่นเกมส์
- () 8. โครงงาน
- () 9. ทดลอง

17. วิธีการสอนวิชาพลศึกษาที่ท่านใช้ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- () 1. บรรยาย
- () 2. อภิปราย
- () 3. รายงาน
- () 4. ปฏิบัติ
- () 5. สาธิต
- () 6. การใช้วีดีโอ สไลด์
- () 7. การเล่นเกมส์
- () 8. โครงงาน
- () 9. ทดลอง

4. ท่านมีปัญหในการเขียนคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....

 แนวทางแก้ไข.....

5. ท่านมีปัญหในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....

 แนวทางแก้ไข.....

6. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการนำคำอธิบายรายวิชามาสรางเนื้อหาในการสอน.....

 แนวทางแก้ไข.....

10. ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

11. ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

1. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการนำสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพุทธศักราช 2544 มาใช้เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

2. ท่านมีปัญหอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพุทธศักราช 2544.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

3. ท่านมีปัญหาในการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

4. ท่านมีปัญหาในการเขียนคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....
-
-
-
5. ท่านมีปัญหาในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....
-
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....
-
-
-
6. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการนำคำอธิบายรายวิชามาสร้างเนื้อหาในการสอน.....
-
-
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....
-
-
-

- 5. ท่านมีปัญหาในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษาอย่างไรบ้าง.....**
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....**
-
-
-
- 6. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการนำคำอธิบายรายวิชามาสรางเนื้อหาในการสอน**
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....**
-
-
-

- 6. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการนำคำอธิบายรายวิชามาสรางเนื้อหาในการสอน**
-
-
-
-
-
- แนวทางแก้ไข.....**
-
-

7. ท่านมีปัญหาในการเขียนโครงการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ
หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

8. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือไม่บ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

9. ท่านมีปัญหาในด้านการวัดและประเมินผลอย่างไรบ้าง

.....

 แนวทางแก้ไข.....

10. ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

10. ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

ภาคผนวก ค

ตาราง 17 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	กทม/ปริมณฑล		ต่างจังหวัด		รวม	
	(N = 20)		(N = 35)		(N = 55)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ						
เพศชาย	17	85.00	31	88.58	48	87.27
เพศหญิง	3	15.00	4	11.43	7	12.73
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
อายุ 20 - 30 ปี	5	25.00	7	20.00	12	21.82
อายุ 31 - 40 ปี	8	40.00	10	28.57	18	32.73
อายุ 41 - 50 ปี	3	15.00	12	34.28	15	27.27
อายุ 51 - 60 ปี	4	20.00	6	17.14	10	18.18
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
วุฒิการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	13	65.00	34	97.14	47	85.45
สูงกว่าปริญญาตรี	7	35.00	1	2.86	8	14.55
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
วิชาเอกพลศึกษา – โทษุศึกษา	5	25.00	7	20.00	12	21.82
วิชาเอกสุขศึกษา - โทสันทนการ	1	5.00	2	5.71	3	5.45
วิชาเอกพลศึกษา - โทสันทนการ	13	65.00	24	68.57	37	67.27
วิชาเอกสุขศึกษา	1	5.00	2	5.71	3	5.45
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
ระดับชั้นที่สอน						
สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3	5	25.00	8	22.86	13	23.64
สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6	5	25.00	6	17.14	11	20.00
สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	5	25.00	10	28.57	15	27.27
สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6	5	25.00	11	31.43	16	29.09
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	กทม/ปริมณฑล		ต่างจังหวัด		รวม	
	(N = 20)		(N = 35)		(N = 55)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ทำการสอน						
ระยะเวลาการสอนน้อยกว่า 5 ปี	8	40.00	7	20.00	15	27.27
ระยะเวลาการสอน 6-10 ปี	5	25.00	21	60.00	26	47.27
ระยะเวลาการสอน 10 ปีขึ้นไป	7	35.00	7	20.00	14	25.45
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
จำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์						
5 – 10 คาบ/สัปดาห์	4	20.00	8	22.86	12	21.82
11 – 15 คาบ/สัปดาห์	8	40.00	14	40.00	22	40.00
16 – 20 คาบ/สัปดาห์	5	25.00	11	31.43	16	29.09
มากกว่า 20 คาบ/สัปดาห์	3	15.00	2	5.71	5	9.09
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
ประสบการณ์การอบรม/ประชุมสัมมนา						
ไม่เคยผ่านการอบรม	-	-	-	-	-	-
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	1	5.00	3	8.57	4	7.27
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	19	95.00	32	91.43	51	92.73
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
การศึกษาเอกสารหลักสูตร						
เคย	20	100.00	35	100.00	55	100.00
ไม่เคย	-	-	-	-	-	-
รวม	10	100.00	35	100.00	55	100.00
หน้าที่นอกเหนือจากการสอน						
มี	18	90.00	28	80.00	46	83.64
ไม่มี	2	10.00	7	20.00	9	16.36
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	กทม		ต่างจังหวัด		รวม	
	(N = 72)		(N = 86)		(N = 158)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้สึกรต่อการสอนวิชา						
สุขศึกษา						
ชอบ – ชอบมาก	3	15.00	8	22.86	11	20.00
เฉยๆ	1	5.00	4	11.43	5	9.09
ไม่ชอบ	16	80.00	23	65.71	39	70.91
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
ความรู้สึกรต่อการสอนวิชา						
พลศึกษา						
ชอบ – ชอบมาก	17	85.00	30	85.71	47	85.45
เฉยๆ	2	10.00	3	8.57	5	9.10
ไม่ชอบ	1	5.00	2	5.72	3	5.45
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
ทำอาชีพนอกเหนืออาชีพครู						
ไม่มี	18	90.00	30	85.71	48	87.27
มี	2	10.00	5	14.29	7	12.73
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00
จำนวนนักเรียน/ห้อง						
30 – 40 คน	4	20.00	25	71.43	29	52.73
41 – 50 คน	4	20.00	10	14.29	14	25.45
มากกว่า 50 คน	12	60.00	-	-	12	21.82
รวม	20	100.00	35	100.00	55	100.00

ข้อมูลพื้นฐาน	กทม		ต่างจังหวัด		รวม	
	(N = 72)		(N = 86)		(N = 158)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลำดับวิธีการสอน						
บรรยาย	15	20.83	21	24.42	36	22.78
อภิปราย	16	22.22	12	13.95	28	17.72
ปฏิบัติ	20	27.78	35	40.70	55	34.81
สาธิต	9	12.50	12	15.00	21	13.29
วี ดี ททัศน์	11	15.28	5	5.81	16	10.13
โครงการ	1	1.39	1	1.16	2	1.27
รวม	72	100.00	86	100.00	158	100.00

ตาราง 18 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่ง
ประเทศไทย

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
1. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้			1. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้		
1.1 ครูยังไม่ได้ศึกษา	10	52.63	1.1 เอกสารในการจัดทำสาระ	15	40.54
รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำ			การเรียนรู้มีมากเกินไป		
หลักสูตร			1.2 ครูไม่รู้ว่าจัดทำสาระการ	12	32.43
1.2 ครูไม่มั่นใจว่าสาระการ	5	26.32	เรียนรู้เสร็จแล้วจะเหมาะสม		
เรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะถูกต้อง			สำหรับผู้เรียนหรือไม่		
หรือไม่			1.3 โรงเรียนจัดอบรมหลาย	7	18.92
1.3 วิทยากรที่มาอบรมในแต่	3	15.79	ครั้งแต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติก่อน		
ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปใน			ทำจริง		
ทิศทางเดียวกัน			1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จ	3	8.11
1.4 ระยะเวลาในการจัดทำ	1	5.26	ไม่ทันกับที่ ส.พ.ฐ กำหนด		
สาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป					
รวม	19	100.00		37	100.00
2. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้			2. ด้านการเขียนผลการเรียนรู้		
ที่คาดหวัง			ที่คาดหวัง		
2.1 ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผล	8	44.44	2.1 ครูที่มีประสบการณ์การ	13	40.63
การเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะ			อบรมมากกว่าสามารถเขียนผล		
สอนทันเวลาหรือไม่			การเรียนรู้ที่คาดหวังได้ดีกว่าครูที่		
			มีประสบการณ์น้อย		
2.2 ครูผู้สอนบางคนเขียนผล	5	27.78	2.2 การเขียนผลการเรียนรู้ที่	11	34.37
การเรียนรู้ที่คาดหวังโดยไม่ดูสาระ			คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการ		
การเรียนรู้			เรียนรู้		

ตาราง 18 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
2.3 ไม่มีผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	3	16.67	2.3 เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากเกินไป	8	25.00
2.4 ครูที่มีประสบการณ์มากกว่ายังให้ข้อมูลไม่ชัดเจน	2	11.11			
รวม	18	100.00	รวม	32	100.00
3.ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้			3.ด้านการจัดจำหน่วยการเรียนรู้		
3.1 กำหนดเวลาเรียนด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา	7	30.43	3.1 การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ว่าไม่น่าสนใจ	8	44.44
3.2 กำหนดหน่วยย่อยบางช่วงสั้นน้อยเกินไป บางช่วงสั้นน้อยเกินไป	6	26.09	3.2 กำหนดหน่วยการเรียนรู้บางช่วงสั้นไม่เหมาะสมเนื่องจากไม่มีการสำรวจสื่อ	8	44.44
3.3 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่น่าสนใจเนื่องจากไม่สำรวจสถานที่หรือสื่อการเรียนรู้	10	43.48	3.4 เน้นทักษะกีฬามากเกินไป	2	11.11
รวม	23	100.00	รวม	18	100.00
4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้			4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้		
4.1 เวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมากเกินไป บางหน่วยน้อยเกินไปไม่สัมพันธ์กับการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	50.00	4.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	5	33.33
4.2 กำหนดรูปแบบและหัวข้อของแผนการสอนมากเกินไป	3	30.00	4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย	8	53.33
4.3 ไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ในการทำแผนการเรียนรู้	2	20.00	4.3 เปลี่ยนแปลงแบบฟอร์มแผนการเรียนรู้บ่อยครั้งทำให้เกิดความสับสน	2	13.33
รวม	10	100.00	รวม	15	100.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
5. ด้านสื่อการเรียนรู้			5. ด้านสื่อการเรียนรู้		
5.1 กำหนดสื่อการเรียนรู้ไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้	10	50.00	5.1 ไม่มีการสำรวจสื่อก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้	19	48.72
5.2 ไม่ค่อยมีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อ หรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย	7	35.00	5.2 เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	13	33.33
5.3 ขาดการสำรวจสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้	3	15.00	5.3 ไม่ค่อยมีการอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้	7	17.95
รวม	20	100.00		39	100.00
6. ด้านการวัดและประเมินผล			6. ด้านการวัดและประเมินผล		
6.1 ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้	24	68.57	6.1 ครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลจะถูกต้องหรือไม่	21	53.85
6.2 ไม่มีการสำรวจความต้องการจากครูแต่ละกลุ่มสาระฯ เพื่อกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	11	31.43	6.2 ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	10	25.64
			6.3 ฝ่ายวัดและประเมินผลไม่สอบถามความต้องการของครูผู้สอนก่อนจัดทำแบบวัดและประเมินผล	8	20.51
รวม	35	100.00	รวม	39	100.00
7. การบริหารจัดการ			7. การบริหารจัดการ		
7.1 ครูที่จบวุฒิทางด้านสุขศึกษามีน้อย	8	38.10	7.1 ครูพลศึกษาไม่ถนัดสอนด้านสุขศึกษา	12	40.00
7.2 พื้นที่เรียนพลศึกษามีจำกัดทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ไม่หลากหลาย	7	33.33	7.2 การจัดตารางเรียนพลศึกษาหลังพักกลางวันอาจส่งผลต่อสุขภาพของผู้เรียน	10	33.33

ตาราง 18 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา			การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
7.3 การจัดตารางเรียนไม่ เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน	6	28.57	7.3 โรงเรียนไม่ค่อยสนับสนุน โครงการด้านสุขภาพ	8	26.67
รวม	21	100.00	รวม	40	100.00

ตาราง 19 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และพลศึกษาของครูโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ก.ท.ม./ปริิณพทล			ต่างจังหวัด		
ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้	16	36.36	1. ด้านการจัดทำสาระการเรียนรู้	13	44.83
1.1 เขียนสาระการเรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติมในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	27.27	1.1 ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการเขียนสาระการเรียนรู้	9	31.03
1.2 สาระการเรียนรู้บางสาระฯ ข้ำซ้อนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	8	18.18	1.2 เน้นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ด้านพลศึกษามากกว่าสุขศึกษา	5	17.24
1.3 ไม่มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	5	11.36	1.3 โอนสาระการเรียนรู้ที่ 1,2,4 และ 5 ให้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น		
1.4 จัดประชุมสัมมนาทุกช่วงชั้นน้อยเกินไป	3	6.82	1.4 ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นสาระการเรียนรู้ได้	2	6.90
1.5 ขาดการประสานงานระหว่างครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา					
รวม	44	100.00	รวม	29	100.00
2. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			2. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง		
2.1 เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	15	48.39	2.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	18	38.30
2.2 เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	9	29.03	2.2 เนื้อหาบางส่วนยากเกินไป	13	27.66
2.3 ครูและนักเรียนเกิดความสับสนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงรหัสวิชา	7	22.58	2.3 ครูและนักเรียนจำรหัสวิชาไม่ได้	10	21.28
			2.4 ครูผู้สอนไม่สามารถวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	6	12.76
รวม	31	100.00	รวม	47	100.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้			3. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้		
3.1 ไม่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	16	50.00	3.1 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	18	40.91
3.2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	10	31.25	3.2 ไม่มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระฯ หรือระหว่างกลุ่มสาระฯ	11	25.00
3.3 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	6	18.75	3.3 กำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่เหมาะสม	10	22.73
			3.4 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน	5	11.36
รวม	32	100.00	รวม	44	100.00
4 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้			4 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้		
4.1 การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	20	30.77	4.1 การสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูสอนหลายวิชา	15	20.83
4.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในโครงการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา	12	18.46	4.2 ครูขาดโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะการสอน	12	16.67
4.3 จำนวนเวลา และคาบเรียนไม่ตรงกับการจัดหน่วยการเรียนรู้	9	13.85	4.3 ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานนอกเหนืองานสอน	11	15.28
4.4 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้	9	13.85	4.4 จัดกระบวนการเรียนรู้ไม่สนองตอบกับความสนใจของผู้เรียน	11	15.28
4.5 เน้นทักษะกึ่งพามากกว่าด้านสุขภาพ	6	9.23	4.5 กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	9	12.50
4.6 จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	4	6.15	4.6 กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	6	8.33

ตาราง 19 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
4.7 เขียนโครงการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	3	4.62	4.7 ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายได้ตามที่หลักสูตรกำหนด	5	6.94
4.8 ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และชั้นเรียน	2	3.07	4.8 ไม่สามารถสอนสาระการเรียนรู้ให้พอดีกับเวลาที่กำหนด	3	4.17
รวม	65	100.00	รวม	72	100.00
5. ด้านสื่อการเรียนรู้			5. ด้านสื่อการเรียนรู้		
5.1 อบรมการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่นำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	6	42.85	5.1 ครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ	8	61.54
5.2 สื่อไม่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	4	28.57	5.2 เลือกสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	38.46
5.3 สื่อการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2	14.29			
5.4 สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2	14.29			
รวม	14	100.00	รวม	13	100.00
6. ด้านการวัดและประเมินผล			6. ด้านการวัดและประเมินผล		
6.1 การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	8	38.10	6.1 ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	11	36.67
6.2 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย	6	28.57	6.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อสอบ	9	30.00
6.3 ไม่วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4	19.05	6.3 ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบปรนัย	7	23.33

ตาราง 19 (ต่อ)

ก.ท.ม./ปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
6.4 ขาดความร่วมมือระหว่าง ครูผู้สอนกับฝ่ายวัดผลในการ กำหนดเกณฑ์การวัดและ ประเมินผล	3	14.28	6.4 ครูผู้สอนไม่สามารถทำการ วัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	3	10.00
รวม	21	100.00	รวม	30	100.00
7. ด้านการบริหารจัดการ			7. ด้านการบริหารจัดการ		
7.1 มีการนิเทศชั้นเรียนแต่ไม่มี การติดตามผล	25	69.44	7.1 ไม่มีการติดตามการนิเทศ ชั้นเรียน	22	59.46
7.2 ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการ สอนตามข้อเสนอแนะจากผลการ นิเทศชั้นเรียน	11	30.56	7.2 ครูผู้สอนไม่ปรับปรุง พฤติกรรมการสอนหลังได้รับ ข้อเสนอแนะจากการนิเทศ	15	40.54
รวม	36	100.00	รวม	37	100.00

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางชลดา เกื่อนเนาว์
วันเดือนปีเกิด	13 มิถุนายน 2513
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า จังหวัดกรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	45/59 หมู่ที่ 3 ถนนบางกรวย ไทรน้อย ตำบลบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2533	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (พลศึกษาและสุขศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. 2535	การศึกษามัธยมศึกษา (สาขาวิชาพลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ